

PADOMES DIREKTĪVA 2006/88/EK

(2006. gada 24. oktobris)

par akvakultūras dzīvniekiem un to produktiem izvirzītajām dzīvnieku veselības prasībām, kā arī par konkrētu ūdensdzīvnieku slimību profilaksi un kontroli

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 37. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

tā kā:

- (1) Uz akvakultūras dzīvniekiem un produktiem kā dzīvniekiem, zivīm, gliemjiem un vēžveidīgajiem attiecas Līguma I pielikums. Akvakultūras dzīvnieku audzēšana, selekcija un laišana tirgū, kā arī to produktu laišana tirgū ir nozīmīgs ienākumu avots šajā nozarē strādājošām personām.
- (2) Attiecībā uz iekšējo tirgu tika noteikti īpaši dzīvnieku veselības noteikumi to produktu, kuri aplūkoti Padomes Direktīvā 91/67/EEK (1991. gada 28. janvāris), kura attiecas uz dzīvnieku veselības nosacījumiem, ar ko reglamentē akvakultūras dzīvnieku un produktu laišanu tirgū ⁽²⁾, laišanai tirgū un ieviešanai no trešām valstīm.
- (3) Akvakultūras dzīvnieku slimību uzliesmojumi varētu radīt nopietnus zaudējumus šai nozarei. Nozīmīgāko zivju un gliemju slimību uzliesmojumu gadījumā īstenojamie obligātie pasākumi ir noteikti Padomes Direktīvā 93/53/EEK (1993. gada 24. jūnijs), ar ko ievieš obligātos Kopienas pasākumus noteiktu zivju slimību kontrolei ⁽³⁾, un Padomes Direktīvā 95/70/EK (1995. gada 22. decembris), ar ko ievieš Kopienas obligātos pasākumus noteiktu gliemeņu slimību kontrolei ⁽⁴⁾.
- (4) Esošie Kopienas tiesību akti tika izstrādāti galvenokārt lašu, foreļu un austeru audzēšanai. Kopš šo tiesību aktu pieņemšanas Kopienas akvakultūras nozare ir būtiski attīstījusies. Tagad akvakultūrā izmanto vairākas iepriekš neizmantotas zivju sugas, īpaši jūras zivju sugas. Īpaši pēc Kopienas nesenās paplašināšanas aizvien izplatītākas kļūst jaunas audzēšanas metodes, kurās izmanto citas zivju sugas. Aizvien lielāku nozīmi iegūst arī vēžveidīgo, gliemeņu, ēdamo gliemeņu un *haliotis sp.* sugu audzēšana.
- (5) Visi slimību kontroles pasākumi ekonomiski ietekmē akvakultūru. Neadekvāta kontrole var izraisīt patogēnu izplatīšanos, kas var radīt būtiskus zaudējumus un negatīvi ietekmēt Kopienas akvakultūrā izmantoto zivju, gliemju un vēžveidīgo dzīvnieku veselības stāvokli. No otras puses, pārmērīga reglamentācija varētu radīt nevajadzīgus brīvās tirdzniecības ierobežojumus.
- (6) Komisijas 2002. gada 19. septembra paziņojumā Padomei un Eiropas Parlamentam izklāstīta Eiropas Akvakultūras ilgtspējīgas attīstības stratēģija. Paziņojumā aprakstīti vairāki pasākumi, kuru mērķis ir radīt ilglaicīgu nodarbinātību akvakultūras nozarē, tostarp veicināt augstus dzīvnieku veselības un labturības standartus, kā arī uz vidi vērstus pasākumus, kas nodrošinātu saprātīgu ražošanu. Šie pasākumi būtu jāņem vērā.
- (7) Kopš Direktīvas 91/67/EEK pieņemšanas Kopiena ir ratificējusi Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) Nolīgumu par sanitāro un fitosanitāro pasākumu piemērošanu (SPS Nolīgums). SPS Nolīgums balstās uz Pasaules Dzīvnieku veselības organizācijas (OIE) standartiem. Direktīvā 91/67/EEK noteiktās dzīvnieku veselības prasības dzīvju akvakultūras dzīvnieku un to produktu laišanai tirgū Kopienā ir stingrākas nekā šajos standartos noteiktās prasības. Tādēļ šajā direktīvā būtu jāņem vērā Starptautiskais Ūdensdzīvnieku veselības kodekss un OIE izstrādātā Ūdensdzīvnieku diagnostikas testu rokasgrāmata.
- (8) Lai nodrošinātu akvakultūras nozares racionālu attīstību un palielinātu ražīgumu, Kopienas mērķā būtu jānosaka ūdensdzīvnieku veselības noteikumi. Šie noteikumi ir vajadzīgi arī tādēļ, lai varētu pabeigt veidot iekšējo tirgu un novērst infekcijas slimību izplatīšanos. Tiesību aktiem vajadzētu būt elastīgiem, lai ņemtu vērā akvakultūras nozares pastāvīgo attīstību un daudzveidību, kā arī ūdensdzīvnieku veselības stāvokli Kopienā.

⁽¹⁾ OV C 88, 11.4.2006., 13. lpp.

⁽²⁾ OV L 46, 19.2.1991., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 806/2003 (OV L 122, 16.5.2003., 1. lpp.).

⁽³⁾ OV L 175, 19.7.1993., 23. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2003. gada Pievienošanās aktu.

⁽⁴⁾ OV L 332, 30.12.1995., 33. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2003. gada Pievienošanās aktu.

- (9) Šī direktīva būtu jāattiecinā uz akvakultūras dzīvniekiem un tām vidēm, kas var ietekmēt šādu dzīvnieku veselības stāvokli. Kopumā šīs direktīvas noteikumi būtu jāpiemēro tikai attiecībā uz savvaļas ūdensdzīvniekiem, ja vides stāvoklis var apdraudēt akvakultūras dzīvnieku veselības stāvokli vai, vajadzības gadījumā, lai īstenotu citu Kopienas tiesību aktu mērķi, piemēram, Padomes Direktīvu 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas floras un faunas aizsardzību⁽¹⁾, kā arī lai aizsargātu sugas, kas ir iekļautas Konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (CITES) sarakstā. Šī direktīva nedrīkstētu kavēt pieņemt stingrākus noteikumus par svešu sugu ieviešanu.
- (10) Šīs direktīvas nolūkā norādītajām kompetentajām iestādēm būtu jāveic savas funkcijas un pienākumi saskaņā ar vispārējiem principiem, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 854/2004 (2004. gada 29. aprīlis), ar ko paredz īpašus noteikumus par lietošanai pārtikā paredzētu dzīvnieku izcelsmes produktu oficiālās kontroles organizēšanu⁽²⁾, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 882/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem⁽³⁾.
- (11) Akvakultūras attīstībai Kopienā ir jāpaaugstina kompetento iestāžu un akvakultūras nozares uzņēmumu vadītāju izpratne par ūdensdzīvnieku slimību profilaksi, kontroli un izskaušanu, kā arī gatavība to īstenot.
- (12) Dalībvalstu kompetentajām iestādēm vajadzētu būt pieejai mūsdienīgām metodēm un zināšanām apdraudējumu analīzes un epidemioloģijas jomā un būtu jāizmanto tās praksē. Tas kļūst aizvien svarīgāk, jo starptautiskās saistības šobrīd ir galvenokārt vērstas uz apdraudējumu analīzi saistībā ar sanitāro pasākumu pieņemšanu.
- (13) Kopienas mērogā jāievieš akvakultūras nozares uzņēmuma atļaujas piešķiršanas sistēma. Šāda atļaujas piešķiršana kompetentajām iestādēm ļautu gūt pilnīgu pārskatu par akvakultūras nozari, tas palīdzētu ūdensdzīvnieku slimību profilaksē, kontrolē un izskaušanā. Turklāt atļaujas piešķiršana ļauj noteikt konkrētas prasības, kas būtu jāpilda akvakultūras nozares uzņēmumam, lai tas varētu
- darboties. Šāda atļaujas piešķiršana būtu pēc iespējas jāapvieno ar atļauju piešķiršanas režīmu vai arī jāiekļauj atļaujas piešķiršanas režīmā, ko dalībvalstis jau var būt izveidojušas citiem nolūkiem, piemēram, saskaņā ar vides tiesību aktiem. Šādi atļaujas piešķiršanai tādēļ nevajadzētu papildus noslogot akvakultūras nozari.
- (14) Dalībvalstīm būtu jāatsakās piešķirt atļauju, ja aplūkojamā darbība radītu nepieņemami lielu risku, ka varētu izplatīties slimības uz citiem akvakultūras dzīvniekiem vai arī savvaļas ūdensdzīvnieku resursiem. Pirms lēmuma pieņemšanas par atļaujas atteikšanu būtu jāapsver pasākumi riska mazināšanai vai arī attiecīgās darbības izvērsēšanai citā vietā.
- (15) Akvakultūras dzīvnieku audzēšana lietošanai pārtikā ir definēta kā primārā ražošana Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 852/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par pārtikas produktu higiēnu⁽⁴⁾. Pienākumi, ko atsevišķam akvakultūras nozares uzņēmumam uzliek saskaņā ar šo direktīvu, piemēram, uzskaitē un iekšējās sistēmas, kas akvakultūras nozares uzņēmumam ļauj pierādīt kompetentajai iestādei, ka tiek pildītas šīs direktīvas attiecīgās prasības, būtu pēc iespējas jāapvieno ar pienākumiem, kas ir izklāstīti Regulā (EK) Nr. 852/2004.
- (16) Vairāk uzmanības būtu jāpievērš slimību izplatības novēršanai, nevis slimību kontrolei pēc tam, kad tās izplatījušās. Tādēļ ir jānosaka minimālie pasākumi slimību profilaksei un riska mazināšanai, kas būtu jāpiemēro visiem ražošanas posmiem akvakultūrā no olšūnu apaugļošanas un šķilšanās līdz akvakultūras dzīvnieku pārstrādei lietošanai pārtikā, tostarp pārvadāšanai.
- (17) Lai uzlabotu dzīvnieku vispārējo veselību un palīdzētu dzīvnieku slimību profilaksē un kontrolē, uzlabojot izsekojamību, būtu jāreģistrē akvakultūras dzīvnieku kustība. Vajadzības gadījumā attiecībā uz šādu kustību būtu jāpiemēro arī dzīvnieku veselības sertificēšana.
- (18) Lai gūtu pārskatu par epidemioloģisko stāvokli, veicinātu strauju rīcību gadījumos, kad ir aizdomas par slimību, kā arī lai aizsargātu audzētavas vai gliemju audzēšanas zonas ar augstu dzīvnieku veselības standartu, visās šādās audzētavās un gliemju audzēšanas zonās, pamatojoties uz risku, būtu jāpiemēro dzīvnieku veselības uzraudzība.
- (19) Jānodrošina, lai Kopienā neizplatītos galvenās ūdensdzīvnieku slimības. Tādēļ būtu jānosaka saskaņoti dzīvnieku veselības noteikumi laišānai tirgū un konkrēti noteikumi, kas piemērojami sugām, kuras ir uzņēmīgas pret šīm slimībām. Tādēļ būtu jāizstrādā šādu slimību un to uzņēmīgo sugu saraksts.

(1) OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 31.10.2003., 1. lpp.).

(2) OV L 139, 30.4.2004., 206. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 2076/2005 (OV L 338, 22.12.2005., 83. lpp.).

(3) OV L 165, 30.4.2004., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 776/2006 (OV L 136, 24.5.2006., 3. lpp.).

(4) OV L 139, 30.4.2004., 1. lpp.

- (20) Šādu ūdensdzīvnieku slimību izplatība Kopienā nav visur vienāda. Tādēļ būtu jāizdara atsauce uz tādu dalībvalstu koncepciju, kas pasludinātas par slimības neskartām, un, nodarbojoties ar attiecīgās teritorijas daļām – uz atbilstīgu zonu vai iecirkņu koncepciju. Būtu jānosaka vispārēji kritēriji un procedūras, kā piešķir, saglabā, aptur, atjauno un atsauc šādu statusu.
- (21) Neskarot Padomes Direktīvu 90/425/EEK (1990. gada 26. jūnijs) par veterinārajām un zootehniskajām pārbaudēm, kas piemērojamas Kopienā iekšējā tirdzniecībā ar noteiktiem dzīvniekiem un produktiem, lai izveidotu iekšējo tirgu ⁽¹⁾, lai saglabātu un uzlabotu vispārējo ūdensdzīvnieku veselības stāvokli Kopienā, dalībvalstis, zonas vai iecirkņi, kas pasludināti par vienas vai vairāku uzskaitīto slimības neskartiem, būtu jāaizsargā no šādu slimību ieviešanas.
- (22) Vajadzības gadījumā dalībvalstis var veikt pagaidu aizsardzības pasākumus saskaņā ar 10. pantu Direktīvā 90/425/EEK un 18. pantu Padomes 1991. gada 15. jūlija Direktīvā 91/496/EEK, ar ko nosaka principus attiecībā uz tādu dzīvnieku veterināro pārbaudžu organizēšanu, kurus Kopienā ievieš no trešām valstīm, un ar ko groza Direktīvu 89/662/EEK, Direktīvu 90/425/EEK un Direktīvu 90/675/EEK ⁽²⁾.
- (23) Lai izvairītos no nevajadzīgu tirdzniecības ierobežojumu radīšanas, būtu jāatļauj apmaiņa ar akvakultūras dzīvniekiem starp dalībvalstīm, zonām vai iecirkņiem, kuros sastopama viena vai vairākas šādas slimības, ja vien īsteno attiecīgus riska mazināšanas pasākumus, tostarp pārvadāšanas laikā.
- (24) Tādu akvakultūras dzīvnieku kaušana un pārstrāde, kas ir pakļauti slimību kontroles pasākumiem, var veicināt slimības izplatīšanos, *inter alia*, ar patogēnus saturošiem pārstrādes uzņēmumu notekūdeņiem. Tādēļ vajadzīgs, lai dalībvalstīm būtu pieejami pārstrādes uzņēmumi, kam piešķirta atbilstīga atļauja veikt šādu kaušanu un pārstrādi, neapdraudot audzēto un savvaļas ūdensdzīvnieku veselības stāvokli, tostarp attiecībā uz notekūdeņu izvadīšanu.
- (25) Izraugoties Kopienas un attiecīgu valstu references laboratorijas, būtu jāveicina diagnostikas rezultātu augsta kvalitāte un viendabīgums. Šo mērķi var sasniegt ar tādiem pasākumiem kā apstiprinātu diagnostikas testu izmantošana, kā arī ar salīdzināmo pārbaudžu un laboratorijas personāla mācību organizēšanu.
- (26) Oficiālo paraugu analīzē iesaistītajām laboratorijām būtu jāstrādā saskaņā ar starptautiski apstiprinātām procedūrām vai uz izpildījuma standartiem balstītiem kritērijiem, kā arī pēc iespējas būtu jāizmanto apstiprinātas diagnostikas metodes. Vairākām ar šādu analīzi saistītām darbībām Eiropas Standartizācijas komiteja (CEN) un Starptautiskā Standartizācijas organizācija (ISO) ir izstrādājušas attiecīgi Eiropas standartus (NE standarti) un starptautiskos standartus (ISO standartus), kas atbilst šīs direktīvas mērķiem. Šādi standarti īpaši attiecas uz laboratoriju darbību un vērtēšanu, kā arī uz kontroles iestāžu darbību un akreditāciju.
- (27) Lai varētu agri konstatēt katru iespējamu ūdensdzīvnieku slimību uzliesmojumu, personām, kas kontaktējas ar uzņēmīgo sugu dzīvniekiem, jāuzliek pienākums ziņot kompetentajai iestādei par katru aizdomīgu slimības gadījumu. Dalībvalstīs būtu jāveic regulāras pārbaudes, lai nodrošinātu, ka akvakultūras nozares uzņēmumu operatori pazīst un izmanto šajā direktīvā izklāstītos vispārējos noteikumus par slimību kontroli un bioloģisko drošību.
- (28) Neeksoģisku, bet nopietnu akvakultūras dzīvnieku slimību izplatīšanās jānovērš uzreiz pēc uzliesmojuma sākšanās, rūpīgi kontrolējot dzīvju akvakultūras dzīvnieku un to produktu kustību, kā arī piesārņojumam pakļauto iekārtu izmantošanu. Kompetentajām iestādēm būtu jāizvēlas īstenojamie pasākumi atkarībā no epidemioloģiskā stāvokļa attiecīgajā dalībvalstī.
- (29) Lai uzlabotu dzīvnieku veselības stāvokli Kopienā, dalībvalstīm apstiprināšanai Kopienas mērogā būtu jāiesniedz epidemioloģiski pamatotas programmas konkrētu slimību kontrolei un izskaušanai.
- (30) Lai kontrolētu slimības, uz ko neattiecinā Kopienas pasākumus, bet kam ir vietēja mēroga nozīme, akvakultūras nozarei ar dalībvalstu kompetento iestāžu palīdzību būtu jāuzņemas lielāka atbildība, lai novērstu šādu slimību ieviešanu vai kontrolētu šādas slimības, izmantojot pašregulāciju un izstrādājot "rīcības kodeksus". Tomēr dalībvalstīm var būt jāīsteno konkrēti valsts pasākumi. Šādiem attiecīgās valsts kontroles pasākumiem vajadzētu būt pamatotiem, vajadzīgiem un samērīgiem ar mērķiem, kas jāsasniedz. Turklāt tiem nebūtu jāietekmē dalībvalstu savstarpējā tirdzniecība, ja vien tas nav vajadzīgs, lai novērstu slimības ieviešanu vai slimību kontrolētu, un tiem vajadzētu būt apstiprinātiem un regulāri pārskatītiem Kopienas līmenī. Tīkmēr, kamēr saskaņā ar šo direktīvu nav ieviesti šādi pasākumi, būtu jāpaliek spēkā papildu garantijām, kas paredzētas Komisijas Lēmumā 2004/453/EEK (2004. gada 29. aprīlis), ar kuru īsteno Padomes Direktīvu 91/67/EEK attiecībā uz pasākumiem pret dažām akvakultūras dzīvnieku slimībām ⁽³⁾.

⁽¹⁾ OV L 224, 18.8.1990., 29. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/33/EEK (OV L 315, 19.11.2002., 14. lpp.).

⁽²⁾ OV L 268, 24.9.1991., 56. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2003. gada Pievienošanās aktu.

⁽³⁾ OV L 156, 30.4.2004., 5. lpp. Lēmumā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Lēmumu 2006/272/EEK (OV L 99, 7.4.2006., 31. lpp.).

- (31) Zināšanas par līdz šim nezināmām ūdensdzīvnieku slimībām nepārtraukti papildinās. Tādēļ iespējams, ka dalībvalstīm ir jāpiemēro kontroles pasākumi šādas jaunas slimības gadījumā. Šādiem pasākumiem vajadzētu būt ātriem un pielāgotiem katram konkrētam gadījumam, tomēr tie nebūtu jāīsteno ilgāk, nekā vajadzīgs, lai sasniegtu izvirzīto mērķi. Tā kā šādas jaunas slimības var ietekmēt arī citas dalībvalstis, būtu jāinformē visas dalībvalstis un Komisija par jaunas slimības esamību, kā arī par visiem īstenotajiem kontroles pasākumiem.
- (32) Lai sasniegtu galveno mērķi – saglabāt slimības neskartas dalībvalsts statusu un slimības uzliesmojuma gadījumā atjaunot šo statusu –, jāpieņem noteikumi par pasākumiem, kas uzlabotu gatavību rīkoties slimību gadījumā. Uzliesmojumi būtu pēc iespējas ātrāk jākontrolē, vajadzības gadījumā veicot ārkārtas vakcināciju, lai samazinātu negatīvo ietekmi uz dzīvju akvakultūras dzīvnieku un to produktu ražošanu un tirdzniecību.
- (33) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/82/EK (2001. gada 6. novembris) par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz veterinārajām zālēm ⁽¹⁾, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 726/2004 (2004. gada 31. marts), ar ko nosaka cilvēkiem paredzēto un veterināro zāļu reģistrēšanas un uzraudzības Kopienas procedūras un izveido Eiropas Zāļu aģentūru ⁽²⁾, nosaka, ka, izņemot konkrētus gadījumus, visām veterinārajām zālēm, ko laiž Kopienas tirgū, jābūt tirdzniecības atļaujai. Vispār visām Kopienā izmantotajām vakcīnām vajadzētu būt tirdzniecības atļaujai. Tomēr nopietnā epidēmijas gadījumā dalībvalsts ar konkrētiem nosacījumiem saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 726/2004 var atļaut izmantot izstrādājumu bez tirdzniecības atļaujas. Šādas atkāpes var attiecināt uz vakcīnām pret eksotiskām un jaunām akvakultūras dzīvnieku slimībām.
- (34) Ar šo direktīvu būtu jāparedz noteikumi, kas nodrošinātu vajadzīgo gatavības līmeni, lai efektīvi rīkotos ārkārtas situācijās, kas ir saistītas ar vienu vai vairākiem nopietnu eksotisku vai jaunu slimību uzliesmojumiem un kas ietekmē akvakultūru, jo īpaši izstrādājot ārkārtas situāciju plānus to apkarošanai. Šādi ārkārtas situāciju plāni būtu regulāri jāpārskata un jāprecizē.
- (35) Ja uz nopietnu ūdensdzīvnieku slimību kontroli attiecas saskaņotie Kopienas slimību izskaušanas pasākumi, dalībvalstīm būtu jāļauj izmantot Kopienas finansiālie ieguldījumi saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1198/2006
- (2006. gada 27. jūlijs) par Eiropas Zivsaimniecības fondu ⁽³⁾. Jebkurš pieteikums uz Kopienas atbalsta piešķiršanu būtu jāpārbauda, vai tas atbilst šajā direktīvā paredzētajām kontroles normām.
- (36) No trešām valstīm ievesti dzīvi akvakultūras dzīvnieki un to produkti nedrīkstētu apdraudēt Kopienas ūdensdzīvnieku veselību. Tādēļ šajā direktīvā būtu jānosaka pasākumi epizootisko slimību izplatības novēršanai.
- (37) Lai nodrošinātu ūdensdzīvnieku veselību Kopienā, turpmāk jānodrošina, ka dzīvju akvakultūras dzīvnieku sūtījumi, kas šķērso Kopieni, atbilst attiecīgām dzīvnieku veselības prasībām, ko piemēro attiecīgām sugām.
- (38) Dekoratīvo ūdensdzīvnieku laišana tirgū attiecas uz visdažādākajām sugām, bieži vien – uz tropiskām sugām, ko izmanto tikai dekoratīviem nolūkiem. Šie dekoratīvie ūdensdzīvnieki parasti tiek turēti privātos akvārijos vai dīķos, dārzu centros vai izstāžu akvārijos, kas neatrodas tiešā kontaktā ar Kopienas ūdeņiem. Tādēļ dekoratīvie ūdensdzīvnieki, kas ir turēti šādos apstākļos, mazāk apdraud citas Kopienas akvakultūras nozares un savvaļas resursus. Tādēļ ir lietderīgi paredzēt īpašus noteikumus šādos apstākļos turētu dekoratīvo ūdensdzīvnieku laišanai tirgū, tranzītam un importam.
- (39) Tomēr, ja dekoratīvie ūdensdzīvnieki tiek turēti ārpus noslēgtām sistēmām vai akvārijiem, tiešā kontaktā ar Kopienas dabiskajiem ūdeņiem, tie var nopietni apdraudēt Kopienas akvakultūru vai savvaļas resursus. Tas īpaši attiecas uz karpu (*Cyprinidae*) populācijām, jo populāras dekoratīvas zivis, piemēram, koi-karpas, ir uzņēmīgas pret dažām slimībām, ar kurām var saslimt citas Kopienā audzētas vai savvaļā dzīvojošas karpu sugas. Šādos gadījumos būtu jāpiemēro šīs direktīvas vispārīgie noteikumi.
- (40) Elektronisko informācijas apmaiņas sistēmu izveide ir būtiski svarīga vienkāršošanai, no kā iegūs akvakultūras nozari un kompetentās iestādes. Lai izpildītu šo pienākumu, jāievieš kopēji kritēriji.
- (41) Dalībvalstīm būtu jānosaka noteikumi par sankcijām, kādas piemērojamas, ja ir pārkāpti šīs direktīvas noteikumi, un jānodrošina to piemērošana. Šīm sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām.

⁽¹⁾ OV L 311, 28.11.2001., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2004/28/EK (OV L 136, 30.4.2004., 58. lpp.).

⁽²⁾ OV L 136, 30.4.2004., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 223, 15.8.2006., 1. lpp.

- (42) Saskaņā ar 34. punktu Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ⁽¹⁾ dalībvalstis tiek mudinātas gan pašu, gan Kopienas interesēs sastādīt savas tabulas, kurās pēc iespējas parādītu saistību starp šo direktīvu un transponēšanas pasākumiem, kā arī darīt tās zināmas atklātībā.
- (43) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus, proti, nodrošināt to koncepciju, principu un procedūru tuvināšanu, kas veido kopēju pamatu ūdensdzīvnieku veselības tiesību aktiem Kopienā, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka minētās direktīvas mēroga un iedarbības dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai.
- (44) Pasākumi, kas vajadzīgi, lai īstenotu šo direktīvu, būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ⁽²⁾.
- (45) Ir lietderīgi atjaunināt Kopienas tiesību aktus dzīvnieku veselības jomā, kuri attiecas uz akvakultūras dzīvniekiem un to produktiem. Attiecīgi Direktīvas 91/67/EEK, 93/53/EEK un 95/70/EK būtu jāatceļ un jāaizstāj ar šo direktīvu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

PRIEKŠMETS, DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

1. pants

Priekšmets

1. Ar šo direktīvu nosaka:
  - a) dzīvnieku veselības prasības, ko piemēro akvakultūras dzīvnieku un to produktu laišanai tirgū, importam un tranzītam;
  - b) minimālos profilaktiskos pasākumus, kuru mērķis ir palielināt kompetento iestāžu, akvakultūras nozares uzņēmumu operatoru un citu šai nozarē iesaistīto personu izpratni par akvakultūras dzīvnieku slimībām un gatavību ar tām cīnīties;

⁽¹⁾ OV C 321, 31.12.2003., 1. lpp. Labotā versija OV C 4, 8.1.2004., 7. lpp.

⁽²⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp. Lēmumā grozījumi izdarīti ar Lēmumu 2006/512/EK (OV L 200, 22.7.2006., 11. lpp.).

- c) minimālos kontroles pasākumus, kas jāpiemēro, ja ir aizdomas par ūdensdzīvnieku saslimšanu ar konkrētām slimībām, vai šādu slimību uzliesmojumu gadījumā.

2. II nodaļas 13. panta un V nodaļas jomā dalībvalstis drīkst pieņemt stingrākus pasākumus ar noteikumu, ka šie pasākumi neietekmē tirdzniecību ar citām dalībvalstīm.

2. pants

Darbības joma

1. Šī direktīva neattiecas uz:
  - a) dekoratīvajiem ūdensdzīvniekiem, kas tiek audzēti nekomerciālos akvārijos;
  - b) savvaļas ūdensdzīvniekiem, kas tika ievākti vai noķerti tieši pārtikas apriņķī;
  - c) ūdensdzīvniekiem, kas ir noķerti, lai ražotu zivju miltus, zivju barību, zivju eļļu un līdzīgus produktus.
2. Šīs direktīvas II nodaļa, III nodaļas 1.–4. iedaļa, kā arī VII nodaļa neattiecas uz dekoratīvajiem ūdensdzīvniekiem, ja tos tur zooveikalos, dārzu centros, dārzu dīķos, komerciālajos akvārijos vai pie vairumtirgotājiem:
  - a) bez tieša kontakta ar Kopienas dabiskajiem ūdeņiem;

vai

  - b) ja šajās turēšanas vietās ir uzstādītas notekūdeņu attīrīšanas sistēmas, kuras līdz pieņemam līmenim samazina iespējamību, ka slimības varētu pārnest uz dabiskajiem ūdeņiem.
3. Šo direktīvu piemēro, neskarot noteikumus par sugu saglabāšanu un svešu sugu ieviešanu.

3. pants

Definīcijas

1. Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:
  - a) "akvakultūra" ir ūdensdzīvnieku audzēšana vai kultivēšana, izmantojot metodes, kas paaugstina šo organismu ražību virs vides dabiskā līmeņa, un šie organismi vairošanās vai audzēšanas laikā līdz pat savākšanai, to ietverot, paliek vienas vai vairāku fizisko vai juridisko personu īpašumā;

- b) "akvakultūras dzīvnieks" ir jebkurš audzētavā vai gliemju audzēšanas zonā audzēts ūdensdzīvnieks jebkurā tā attīstības stadijā, tostarp olšūnas un sperma/gametas, ietverot jebkādu ūdensdzīvnieku, kas ir iegūts savvaļā un paredzēts audzētavai vai gliemju audzēšanas zonai;
- c) "akvakultūras nozares uzņēmums" ir jebkurš peļņas vai bezpeļņas uzņēmums, publisks vai privāts, kas veic kādu no darbībām, kuras saistītas ar akvakultūras dzīvnieku izaudzēšanu, turēšanu vai audzēšanu;
- d) "akvakultūras nozares uzņēmuma operators" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ir atbildīga par to, lai tās kontrolē esošajā akvakultūras nozares uzņēmumā tiktu ievērotas šīs direktīvas prasības;
- e) "ūdensdzīvnieki" ir:
- i) *Agnatha* virsklases, kā arī *Chondrichthyes* un *Osteichthyes* klašu zivis;
  - ii) *Phylum Mollusca* gliemji;
  - iii) *Subphylum Crustacea* vēžveidīgie;
- f) "apstiprināts pārstrādes uzņēmums" ir jebkurš pārtikas uzņēmums, kas ir apstiprināts akvakultūras dzīvnieku pārstrādei lietošanai pārtikā saskaņā ar 4. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 853/2004 (2004. gada 29. aprīlis), ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku⁽¹⁾ un kam izsniegta atļauja saskaņā ar šīs direktīvas 4. un 5. pantu;
- g) "apstiprināta pārstrādes uzņēmuma operators" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ir atbildīga par to, lai tās kontrolē esošajā apstiprinātajā pārstrādes uzņēmumā tiktu ievērotas šīs direktīvas prasības;
- h) "audzētava" ir akvakultūras nozares uzņēmuma izmantota telpa, iežogota platība vai iekārta, kurā akvakultūras dzīvnieki tiek audzēti, lai tos laistu tirgū, izņemot tos veidojumus, kuros lietošanai pārtikā ievāktie vai noķertie savvaļas ūdensdzīvnieki tiek uz laiku turēti līdz kaušanai, tos nebarojot;
- i) "audzēšana" ir akvakultūras dzīvnieku audzēšana audzētavā vai gliemju audzēšanas zonā;
- j) "gliemju audzēšanas zona" ir ražošanas vai izklāšanas zona, kurā visi akvakultūras nozares uzņēmumi darbojas kopējā bioloģiskās drošības sistēmā;
- k) "dekoratīvs ūdensdzīvnieks" ir ūdensdzīvnieks, kuru tur, audzē vai laiž tirgū tikai dekoratīviem nolūkiem;
- l) "laišana tirgū" ir pārdošana, tostarp piedāvājums pārdot, vai arī jebkura cita īpašuma tiesību nodošana gan bez maksas, gan par samaksu, kā arī jebkāda akvakultūras dzīvnieku kustība;
- m) "ražošanas zona" ir saldūdens, jūras, grīvas, kontinentāla vai lagūnas teritorija ar dabiskām gliemju gultnēm vai vietām, ko izmanto gliemju audzēšanai un no kurām iegūst gliemjus;
- n) "audzētavas maksķerēšanai" ir dīķi vai citas ierīkotas ūdenskrātuves, kurā populāciju uztur tikai amatierzvejai, atjaunojot krājumus ar akvakultūras dzīvniekiem;
- o) "izklāšanas zona" ir saldūdens, jūra, grīva vai lagūna, kuras robežas ir skaidri noteiktas un iezīmētas ar bojām, stabiem vai citiem fiksētiem līdzekļiem un ko izmanto tikai dzīvju gliemju dabiskai attīrīšanai;
- p) "savvaļas ūdensdzīvnieks" ir ūdensdzīvnieks, kas nav akvakultūras dzīvnieks.
2. Šajā direktīvā piemēro arī šādas definīcijas:
- a) I pielikumā paredzētās tehniskās definīcijas;
  - b) vajadzības gadījumā definīcijas, kas attiecīgi paredzētas:
    - i) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 178/2002 (2002. gada 28. janvāris), ar ko paredz pārtikas aprītes tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu⁽²⁾ 2. un 3. pantā;
    - ii) Regulas (EK) Nr. 852/2004 2. pantā;
    - iii) Regulas (EK) Nr. 853/2004 2. pantā;
    - iv) Regulas (EK) Nr. 882/2004 2. pantā.

II NODAĻA

AKVAKULTŪRAS NOZARES UZŅĒMUMI UN APSTIPRINĀTI PĀRSTRĀDES UZŅĒMUMI

4. pants

Akvakultūras nozares uzņēmumu un pārstrādes uzņēmumu apstiprināšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentā iestāde attiecīgi apstiprina katru akvakultūras nozares uzņēmumu saskaņā ar 5. pantu.

(1) OV L 139, 30.4.2004., 55. lpp.

(2) OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.

Vajadzības gadījumā šāda apstiprināšana var attiekties uz vairākiem akvakultūras nozares uzņēmumiem, kuros iegūst gliemjus un kuri atrodas vienā gliemju audzēšanas zonā.

Tomēr nosūtīšanas centriem, attīrīšanas centriem vai līdzīgiem uzņēmumiem, kas atrodas gliemju audzēšanas zonā, nepieciešama atsevišķa apstiprināšana.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka visus pārstrādes uzņēmumus, kas saskaņā ar V nodaļas 33. pantu veic akvakultūras dzīvnieku kaušanu slimību kontroles nolūkā, ir pienācīgi apstiprinājusi kompetentā iestāde saskaņā ar 5. pantu.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka katram akvakultūras nozares uzņēmumam un apstiprinātam pārstrādes uzņēmumam ir individuāls apstiprinājuma numurs.

4. Atkāpjoties no 1. punktā minētās apstiprināšanas prasības, dalībvalstis var prasīt, lai kompetentā iestāde reģistrē tikai:

- a) iekārtas, kas neattiecas uz akvakultūras nozares uzņēmumu un kurās ūdensdzīvnieki tiek turēti bez nodoma tos laist tirgū;
- b) audzētavas maksšķeršanai;
- c) akvakultūras nozares uzņēmumi, kas laiž tirgū akvakultūras dzīvniekus tikai lietošanai pārtikā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 853/2004 1. panta 3. punkta c) apakšpunktu.

Tādos gadījumos šīs direktīvas noteikumus piemēro *mutatis mutandis*, ņemot vērā attiecīgās iekārtas, audzētavas maksšķeršanai vai uzņēmuma raksturu, īpašības un izvietojumu, kā arī to, cik liela ir iespēja, ka tās darbība varētu izplatīt ūdensdzīvnieku slimības uz citām ūdensdzīvnieku populācijām.

5. Konstatējot neatbilstību šīs direktīvas noteikumiem, kompetentā iestāde rīkojas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 882/2004 54. pantu.

5. pants

Atļaujas piešķiršanas nosacījumi

1. Dalībvalstis nodrošina, ka 4. panta 1. un 2. punktā minēto atļauju kompetentā iestāde piešķir tikai tādiem akvakultūras nozares uzņēmumu operatoriem vai apstiprinātu pārstrādes uzņēmumu operatoriem, kuri:

- a) atbilst attiecīgajām 8., 9. un 10. panta prasībām;
- b) ir izveidojuši sistēmu, kas ļauj parādīt kompetentajai iestādei, ka tiek pildītas šīs attiecīgās prasības;

un

- c) paliek kompetentās iestādes uzraudzībā, kura pilda 54. panta 1. punktā paredzētos pienākumus.

2. Atļauju nepiešķir, ja attiecīgā darbība varētu radīt nepieņemamu risku, ka slimības varētu izplatīties uz audzētavām, gliemju audzēšanas zonām vai arī savvaļas dzīvnieku resursiem audzētavas vai gliemju audzēšanas zonas tuvumā.

Tomēr, pirms tiek pieņemts lēmums atteikt atļauju, apsver riska mazināšanas pasākumus, tostarp attiecīgās darbības organizēšanu citā vietā.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka akvakultūras nozares uzņēmuma operators vai apstiprināta pārstrādes uzņēmuma operators iesniedz visu atbilstīgo informāciju, tostarp II pielikumā norādīto informāciju, lai kompetentā iestāde varētu pārlicināties, ka atļaujas piešķiršanas nosacījumi ir izpildīti.

6. pants

Reģistrs

Dalībvalstis izveido, atjaunina un dara publiski pieejamu akvakultūras nozares uzņēmumu un apstiprināto pārstrādes uzņēmumu reģistru, kurā ietverta vismaz II pielikumā izklāstītā informācija.

7. pants

Oficiālās kontroles

1. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 882/2004 3. pantu kompetentā iestāde veic akvakultūras nozares uzņēmumu un apstiprināto pārstrādes uzņēmumu oficiālās kontroles.

2. Šā panta 1. punktā paredzētās oficiālās kontroles ietver vismaz regulāras inspekcijas, apmeklējumus, revīzijas un, vajadzības gadījumā, paraugu ņemšanu katrā akvakultūras nozares uzņēmumā, ņemot vērā risku, ko akvakultūras nozares uzņēmums vai apstiprināts pārstrādes uzņēmums varētu radīt attiecībā uz inficēšanos ar slimībām vai slimību izplatību. Ieteikumi attiecībā uz šādu kontroļu biežumu atkarībā no attiecīgās zonas vai iecirkņa veselības stāvokļa ir izklāstīti III pielikuma B daļā.

3. Saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību var pieņemt sīki izstrādātus noteikumus šā panta īstenošanai.

8. pants

Pienākumi veikt uzskaiti – Izsekojamība

1. Dalībvalstis nodrošina, ka akvakultūras nozares uzņēmums veic uzskaiti par:

- a) visu veidu akvakultūras dzīvnieku un to produktu kustību gan uz audzētavām vai gliemju audzēšanas zonām, gan no tām;

b) mirstību katrā epidemioloģiskajā vienībā atbilstīgi ražošanas veidam;

un

c) 10. pantā paredzētās, ar risku pamatotās dzīvnieku veselības uzraudzības shēmas rezultātiem.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka apstiprināti pārstrādes uzņēmumi veic uzskaiti par visām akvakultūras dzīvnieku un to produktu kustībām uz šādiem uzņēmumiem un no tiem.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka, pārvadājot akvakultūras dzīvniekus, pārvadātāji veic uzskaiti par:

a) mirstību pārvadāšanas laikā, atbilstīgi transporta veidam un pārvadātājam sugām;

b) transporta līdzekļu apmeklētām audzētavām, gliemju audzēšanas zonām un pārstrādes uzņēmumiem;

un

c) visiem ūdens apmaiņas gadījumiem pārvadāšanas laikā, tostarp par ūdens ņemšanas vietu un ūdens izliešanas vietu.

4. Neskarot konkrētos izsekojamības noteikumus, dalībvalstis nodrošina, ka visu akvakultūras nozares uzņēmumu operatoru uzskaiti par dzīvnieku kustību, kas paredzēta 1. punkta a) apakšpunktā, veic tādā veidā, kas garantē izcelsmes vietas un galamērķa izsekojamību. Dalībvalstis var pieprasīt, lai šādu kustību ieraksta valsts reģistrā un saglabā elektroniskā formā.

9. pants

Labas higiēnas prakse

Dalībvalstis nodrošina, ka akvakultūras nozares uzņēmumi un apstiprinātie pārstrādes uzņēmumi strādā atbilstīgi labas higiēnas praksei, kā to prasa konkrētā darbība, lai novērstu slimību ieviešanu un izplatību.

10. pants

Dzīvnieku veselības uzraudzības shēma

1. Dalībvalstis nodrošina, ka visās audzētavās un gliemju audzēšanas zonās izmanto ražošanas veidam atbilstīgu, ar risku pamatotu dzīvnieku veselības uzraudzības shēmu.

2. Šā panta 1. punktā minētā ar risku pamatotā dzīvnieku veselības uzraudzības shēma ir veidota tā, lai konstatētu:

a) mirstības pieaugumu visās audzētavās un gliemju audzēšanas zonās atkarībā no ražošanas veida;

un

b) IV pielikuma II daļā uzskaitītās slimības audzētavās un gliemju audzēšanas zonās, kurās atrodas pret šīm slimībām uzņēmīgas sugas.

3. Ieteikumi attiecībā uz šādu dzīvnieku veselības uzraudzības shēmu biežumu atkarībā no attiecīgās zonas vai iecirkņa veselības stāvokļa ir paredzēti III pielikuma B daļā. Šādu uzraudzību piemēro, neskarot paraugu ņemšanu un uzraudzību, ko veic saskaņā ar V nodaļu vai 49. panta 3. punktu, 50. panta 4. punktu un 52. pantu.

4. Šā panta 1. punktā minētajā, ar risku pamatotajā dzīvnieku veselības uzraudzības shēmā ņem vērā pamatnostādnes, kuras Komisijai jāizstrādā saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību.

5. Ņemot vērā to oficiālo kontroļu rezultātus, kas veiktas saskaņā ar 7. pantu, un to Kopienas kontroļu rezultātus, kas veiktas saskaņā ar 58. pantu, kā arī jebkuru citu atbilstīgu informāciju, Komisija iesniedz Padomei ziņojumu par vispārējo, ar risku pamatoto dzīvnieku veselības uzraudzības darbību dalībvalstīs. Šajā ziņojumā vajadzības gadījumā saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību var iekļaut attiecīgu priekšlikumu, kurā paredz sīki izstrādātus noteikumus šā panta īstenošanai.

III NODAĻA

DZĪVNIEKU VESELĪBAS PRASĪBAS AKVAKULTŪRAS DZĪVNIEKU UN TO PRODUKTU LAIŠANAI TIRGŪ

1. IEDAĻA

Vispārīgie noteikumi

11. pants

Darbības joma

1. Ja vien nav noteikts citādi, šī nodaļa attiecas tikai uz tām slimībām un pret tām uzņēmīgām sugām, kas ir uzskaitītas IV pielikuma II daļā.

2. Dalībvalstis zinātniskos nolūkos var ļaut laist tirgū šai nodaļai neatbilstīgus akvakultūras dzīvniekus un to produktus, kompetentajai iestādei veicot stingru uzraudzību.

Kompetentā iestāde nodrošina, ka šāda laišana tirgū neapdraud ūdensdzīvnieku veselības stāvokli attiecībā uz IV pielikuma II daļā uzskaitītajām slimībām, kad šie dzīvnieki nonāk galamērķī vai tranzīta punktos.

Šāda kustība starp dalībvalstīm var notikt tikai tad, ja iesaistīto dalībvalstu kompetentās iestādes ir iepriekš par to informētas.

12. pants

Vispārīgās prasības akvakultūras dzīvnieku laišanai tirgū

1. Dalībvalstis nodrošina, ka akvakultūras dzīvnieku un to produktu laišana tirgū neapdraud ūdensdzīvnieku veselības stāvokli attiecībā uz IV pielikuma II daļā uzskaitītajām slimībām, kad tie nonāk galamērķī.

2. Šajā nodaļā ir paredzēti sīki izstrādāti noteikumi par akvakultūras dzīvnieku kustību, jo īpaši par to kustību starp dalībvalstīm, zonām un iecirkņiem ar dažādiem veselības stāvokļiem, kā minēts III pielikuma A daļā.

13. pants

Slimību profilakses prasības saistībā ar pārvadāšanu

1. Dalībvalstis nodrošina, ka:

- a) akvakultūras dzīvnieku pārvadāšanas laikā īsteno nepieciešamos slimību profilakses pasākumus, lai pārvadāšanas laikā nemainītu šo dzīvnieku veselības stāvokli un lai samazinātu slimību izplatīšanās iespējamību;
- b) akvakultūras dzīvniekus pārvadā tādos apstākļos, kas nemaina šo dzīvnieku veselības stāvokli un neapdraud galamērķa un vajadzības gadījumā arī tranzīta punktu veselības stāvokli.

Šo punktu piemēro arī slimībām un uzņēmīgām sugām, kas nav uzskaitītas IV pielikuma II daļā.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka visas ūdens nomainas pārvadāšanas laikā veic tādās vietās un tādos apstākļos, kas neapdraud:

- a) pārvadājamo akvakultūras dzīvnieku veselības stāvokli;
- b) ūdensdzīvnieku veselības stāvokli ūdens apmaiņas vietā;

un

- c) ūdensdzīvnieku veselības stāvokli galamērķa vietā.

14. pants

Dzīvnieku veselības sertificēšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka akvakultūras dzīvnieku laišana tirgū ir atkarīga no dzīvnieku veselības sertificēšanas, dzīvniekus ievadot dalībvalstī, zonā vai iecirknī, kas ir pasludināti par slimības neskartiem saskaņā ar 49. un 50. pantu vai uz ko attiecas uzraudzības vai izskaušanas programma saskaņā ar 44. panta 1. vai 2. punktu:

- a) audzēšanas vai krājumu atjaunošanas nolūkā;

vai

- b) turpmākai apstrādei, pirms tie paredzēti lietošanai pārtikā, ja vien:

- i) attiecībā uz zivīm – tās nav nokautas un izķidātas pirms nosūtīšanas;
- ii) attiecībā uz gliemjiem un vēžveidīgajiem – tie nav nosūtīti kā neapstrādāti vai apstrādāti produkti.

2. Dalībvalstis nodrošina arī, ka akvakultūras dzīvnieku laišana tirgū ir atkarīga no dzīvnieku veselības sertificēšanas, kad dzīvniekiem atļauj atstāt zonu, kas ir pakļauta V nodaļas 3., 4., 5. un 6. iedaļā paredzētajiem kontroles noteikumiem.

Šo punktu piemēro arī slimībām un pret tām uzņēmīgām sugām, kuras nav uzskaitītas IV pielikuma II daļā.

3. Paziņošana par kustību saskaņā ar datorizēto sistēmu, kas paredzēta Direktīvas 90/425/EK 20. panta 1. punktā, veic šādos gadījumos:

- a) ja akvakultūras dzīvniekus pārvieto no dalībvalsts uz dalībvalsti un ir vajadzīgs dzīvnieku veselības sertifikāts saskaņā ar šā panta 1. un 2. punktu;

un

- b) visos citos gadījumos, kad pārvieto dzīvus dzīvniekus audzēšanai vai krājumu atjaunošanai no dalībvalsts uz dalībvalsti un dzīvnieku veselības sertifikāts saskaņā ar šo direktīvu nav vajadzīgs.

4. Dalībvalstis var nolemt izmantot 3. punktā paredzēto datorizēto sistēmu, lai izsekotu tādām kustībām, kas pilnībā notiek tikai attiecīgās dalībvalsts teritorijā.

2. IEDAĻA

**Audzēšanai un krājumu atjaunošanai paredzētie
akvakultūras dzīvnieki**

15. pants

**Vispārīgās prasības akvakultūras dzīvnieku laišanai tirgū
audzēšanas un krājumu atjaunošanas nolūkā**

1. Neskarot V nodaļā paredzētos noteikumus, dalībvalstis nodrošina, ka akvakultūras dzīvnieki, ko laiž tirgū audzēšanas nolūkā, ir:

a) klīniski veseli;

un

b) nav iegūti audzētavā vai gliemju audzēšanas zonā, kur pastāv jebkādi nenoskaidroti paaugstinātas mirstības gadījumi.

Šis punkts attiecas arī uz slimībām un pret tām uzņēmīgām sugām, kas nav uzskaitītas IV pielikuma II daļā.

2. Atkāpjoties no 1. punkta b) apakšpunkta, dalībvalstis var atļaut šādu laišanu tirgū, pamatojoties uz riska novērtējumu, ar noteikumu, ka dzīvnieku izcelsme ir audzētavas daļā vai gliemju audzēšanas zonā, kas ir neatkarīga no epidemioloģiskās vienības, kurā noticis mirstības pieaugums.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka tos akvakultūras dzīvniekus, kas domāti iznīcināšanai vai nokaušanai saskaņā ar V nodaļā noteiktajiem slimību kontroles pasākumiem, nelaiž tirgū audzēšanas vai krājumu atjaunošanas nolūkā.

4. Akvakultūras dzīvniekus var izlaist krājumu atjaunošanai savvaļā un audzētavās maksšķerēšanai tikai tad, ja tie:

a) atbilst 1. punkta prasībām;

un

b) ir iegūti audzētavā vai gliemju audzēšanas zonā, kuras veselības stāvoklis, kā minēts III pielikuma A daļā, ir vismaz līdzvērtīgs to ūdeņu veselības stāvoklim, kuros tos izlaidīs.

Tomēr dalībvalsts var pieņemt lēmumu, ka akvakultūras dzīvniekiem jābūt iegūtiem zonā vai iecirknī, kas pasludināti par slimības neskartiem saskaņā ar 49. vai 50. pantu. Dalībvalstis var arī nolemt piemērot šo punktu programmām, kas izstrādātas un piemērotas saskaņā ar 43. pantu.

16. pants

**Pret konkrētu slimību uzņēmīgu akvakultūras dzīvnieku
sugu īpatņu ieviešana šīs slimības neskartās zonās**

1. Lai dalībvalstī, zonā vai iecirknī, kas saskaņā ar 49. vai 50. pantu ir pasludināti par konkrētas slimības neskartiem, ievestu pret šo slimību uzņēmīgo sugu akvakultūras dzīvniekus audzēšanai vai krājumu atjaunošanai, to izcelsmei jābūt citā dalībvalstī, zonā vai iecirknī, kas arī ir pasludināti par šīs slimības neskartiem.

2. Ja var zinātniski pierādīt, ka pret konkrēto slimību uzņēmīgās sugas noteiktās attīstības stadijās šo slimību nepārnēsā, šīm attīstības stadijām 1. punktu nepiemēro.

Sarakstu ar sugām un attīstības stadijām, kurām var piemērot pirmo daļu, saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību pieņem un vajadzības gadījumā groza, ņemot vērā zinātnes un tehnikas attīstību.

17. pants

**Akvakultūras dzīvnieku slimību pārnēsātāju sugu dzīvību
īpatņu ieviešana slimības neskartās zonās**

1. Ja zinātniskie dati vai praktiskā pieredze apstiprina, ka sugas, izņemot tās, kas ir uzskaitītas IV pielikuma II daļā, var pārnest kādu konkrētu slimību, darbojoties kā slimību pārnēsātājas sugas, dalībvalstis nodrošina, ka, ievēdot audzēšanas vai krājumu atjaunošanas nolūkā dalībvalstī, zonā vai iecirknī, kas saskaņā ar 49. vai 50. pantu ir pasludināti par slimību neskartiem, šādu slimību pārnēsātāju sugu īpatņiem ir:

a) izcelsme citā dalībvalstī, zonā vai iecirknī, kas ir pasludināti par šīs konkrētās slimības neskartiem;

vai

b) jābūt turētiem karantīnas iekārtās, ūdenī, kas ir attiecīgā patogēna neskarts, uz atbilstīgu laikposmu, ja saskaņā ar zinātnes datiem vai praktisko pieredzi tas ir pietiekami, lai samazinātu konkrētās slimības pārnesšanas iespējamību līdz līmenim, kas pieņemams, lai novērstu attiecīgās slimības pārnesšanu.

2. Sarakstu ar slimību pārnēsātājām sugām un šādu sugu attīstības stadijām, uz kurām attiecas šis pants, un attiecīgā gadījumā arī ar apstākļiem, kuros šīs sugas var pārnest slimību, pieņem un vajadzības gadījumā groza, ņemot vērā zinātnes un tehnikas attīstību, saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību.

3. Kamēr nav notikusi iespējamā sugu iekļaušana 2. punktā minētajā sarakstā, Komisija var nolemt saskaņā ar 62. panta 3. punktā minēto kārtību atļaut dalībvalstīm piemērot 1. punktā paredzētos noteikumus.

3. IEDAĻA

Akvakultūras dzīvnieki un to produkti, kas ir paredzēti lietošanai pārtikā

18. pants

Akvakultūras dzīvnieki un to produkti, ko laiž tirgū turpmākai apstrādei pirms lietošanas pārtikā

1. Dalībvalstis nodrošina, ka akvakultūras dzīvniekus, kas ir uzņēmīgi pret vienu vai vairākām IV pielikuma II daļā uzskaitītajām neeksotiskajām slimībām, un šādu dzīvnieku produktus var laist tirgū tālākai pārstrādei tādā dalībvalstī, zonā vai iecirknī, kas saskaņā ar 49. vai 50. pantu ir pasludināti par šo slimību neskartiem, tikai tādā gadījumā, ja šie dzīvnieki un to produkti atbilst vienam no šādiem nosacījumiem:

- a) to izcelsme ir citā dalībvalstī, zonā vai iecirknī, kas ir pasludināti par konkrētās slimības neskartiem;
  - b) tie ir pārstrādāti apstiprinātā pārstrādes uzņēmumā tādos apstākļos, kas nepieļauj slimību izplatīšanos;
  - c) attiecībā uz zivīm: tās pirms nosūtīšanas ir nokautas un izķidātas;
- vai
- d) attiecībā uz gliemjiem un vēžveidīgajiem: tos nosūta kā nepārstrādātus vai pārstrādātus produktus.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka dzīvus akvakultūras dzīvniekus, kas ir uzņēmīgi pret vienu vai vairākām IV pielikuma II daļā uzskaitītajām neeksotiskajām slimībām, ko laiž tirgū pārstrādei dalībvalstī, zonā vai iecirknī, kas saskaņā ar 49. vai 50. pantu ir pasludināti par šo slimību neskartiem, var tikai uz laiku uzglabāt pārstrādes vietā, ja:

- a) to izcelsme ir citā dalībvalstī, zonā vai iecirknī, kas ir pasludināti par konkrētās slimības neskartiem;

vai

- b) tie uz laiku tiek turēti nosūtīšanas centros, attīrīšanas centros vai līdzīgos uzņēmumos, kas ir aprīkoti ar notekūdeņu attīrīšanas sistēmu, spējīgu deaktivizēt attiecīgos patogēnus, vai kuru notekūdeņi ir pakļauti citai apstrādei, kas līdz pieņemamam līmenim samazina iespējamību pārnest slimību uz dabiskajiem ūdeņiem.

19. pants

Akvakultūras dzīvnieki un to produkti, kurus laiž tirgū lietošanai pārtikā bez tālākas apstrādes

1. Šī iedaļa neattiecas uz to sugu akvakultūras dzīvniekiem, kuras ir uzņēmīgas pret vienu vai vairākām IV pielikuma II daļā uzskaitītajām slimībām, kā arī uz šādu dzīvnieku produktiem, kurus laiž tirgū lietošanai pārtikā bez turpmākas apstrādes, ar noteikumu, ka tie ir iesaiņoti mazumtirdzniecības iesaiņojumos, kas atbilst Regulas (EK) Nr. 853/2004 noteikumiem par iesaiņojumu un marķēšanu.

2. Ja to sugu dzīvi gliemji un vēžveidīgie, kuras ir uzņēmīgas pret vienu vai vairākām IV pielikuma II daļā uzskaitītajām slimībām, tiek uz laiku izlaisti Kopiesas ūdeņos, ievesti nosūtīšanas centros, attīrīšanas centros vai līdzīgos uzņēmumos, tiem jāatbilst 18. panta 2. punktam.

4. IEDAĻA

Savvaļas ūdensdzīvnieki

20. pants

Savvaļas ūdensdzīvnieku izlaišana dalībvalstīs, zonās vai iecirkņos, kas ir pasludināti par slimības neskartiem

1. Ja to sugu savvaļas ūdensdzīvnieki, kas ir uzņēmīgas pret vienu vai vairākām IV pielikuma II daļā uzskaitītajām slimībām, ir noķerti dalībvalstī, zonā vai iecirknī, kas nav pasludināti par slimību neskartiem saskaņā ar 49. vai 50. pantu, kompetentās iestādes uzraudzībā tos novieto karantīnā piemērotās iekārtās uz laiku, kas vajadzīgs, lai līdz pieņemamam līmenim samazinātu slimības pārvešanas iespējamību. Tikai pēc tam šos dzīvniekus drīkst izlaist audzētavā vai gliemju audzēšanas zonā, kas atrodas dalībvalstī, zonā vai iecirknī, kuri saskaņā ar 49. vai 50. pantu ir pasludināti par attiecīgās slimības neskartiem.

2. Dalībvalstis var ļaut veikt tradicionālo ekstensīvo lagūnu akvakultūras praksi bez 1. punktā minētās karantīnas, ja ir veikts riska novērtējums un atzīts, ka iespējamība nav lielāka par tādu, kāda rastos, piemērojot 1. punktu.

5. IEDAĻA

Dekoratīvie ūdensdzīvnieki

21. pants

Dekoratīvo ūdensdzīvnieku laišana tirgū

1. Dalībvalstis nodrošina, ka dekoratīvo ūdensdzīvnieku laišana tirgū neapdraud ūdensdzīvnieku veselības stāvokli attiecībā uz IV pielikuma II daļā uzskaitītajām slimībām.

2. Šis pants attiecas arī uz slimībām, kas nav uzskaitītas IV pielikuma II daļā.

IV NODAĻA

AKVAKULTŪRAS DZĪVNIĒKU UN TO PRODUKTU IEVEŠANA KOPIENĀ NO TREŠĀM VALSTĪM

22. pants

Vispārīgās prasības akvakultūras dzīvnieku un to produktu ievēšanai no trešām valstīm

Dalībvalstis nodrošina, ka akvakultūras dzīvniekus un to produktus ievē Kopienā tikai no tām trešām valstīm vai trešo valstu daļām, kas ir iekļautas sarakstā, kuru izveido un atjaunina saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību.

23. pants

Saraksti ar trešām valstīm un trešo valstu daļām, no kurām ir atļauts ievest akvakultūras dzīvniekus un to produktus

1. Trešā valsts vai trešās valsts daļa tiek iekļauta 22. pantā minētajā sarakstā tikai tad, ja Kopiena, izvērtējot šādu valsti vai šādu trešās valsts daļu, ir pārliecinājusies, ka kompetentā iestāde nodrošina atbilstīgas garantijas attiecībā uz atbilstību Kopienas tiesību aktos noteiktajām dzīvnieku veselības prasībām.

2. Komisija var pieņemt lēmumu, vai, veicot 1. punktā paredzēto trešās valsts vai trešās valsts daļas novērtējumu, ir nepieciešama 58. panta 2. punktā minētā pārbaude.

3. Veidojot vai atjauninot 22. pantā minētos sarakstus, īpaši ņem vērā:

- a) trešās valsts tiesību aktus;
- b) trešās valsts kompetentās iestādes un tās pārbaudes dienestu organizāciju, šo dienestu pilnvaras, uzraudzību, kādai tie ir pakļauti, un to rīcībā esošos līdzekļus, tostarp personāla resursus, lai efektīvi īstenotu šīs valsts tiesību aktus;
- c) spēkā esošās ūdensdzīvnieku veselības prasības, ko piemēro tādu akvakultūras dzīvnieku audzēšanai, pārstrādei, apstrādei, glabāšanai un dzīvu akvakultūras dzīvnieku nosūtīšanai, kas paredzēti Kopienai;
- d) garantijas, ko trešās valsts kompetentā iestāde var sniegt attiecībā uz atbilstību vai līdzvērtību attiecīgajiem ūdensdzīvnieku veselības nosacījumiem;

e) pieredzi, laižot tirgū dzīvus akvakultūras dzīvniekus no trešās valsts, un visu veikto importa kontroļu rezultātus;

f) Kopienas novērtējuma rezultātus, jo īpaši vērtējumu konkrētās trešās valsts kompetento iestāžu veiktā novērtējuma rezultātus vai, ja Komisija to pieprasa, trešās valsts kompetentās iestādes ziņojumu par visām veiktajām pārbaudēm;

g) trešā valstī audzēto un savvaļas ūdensdzīvnieku veselības stāvokli, īpašu uzmanību pievēršot eksotiskām dzīvnieku slimībām, kā arī visiem ūdensdzīvnieku vispārējā veselības stāvokļa aspektiem valstī, kas var apdraudēt ūdensdzīvnieku veselību Kopienā;

h) regularitāti, ātrumu un precizitāti, trešām valstīm sniegtot informāciju par infekcijas vai lipīgu ūdensdzīvnieku slimību esamību tās teritorijā, īpaši, ja tās ir Pasaules Dzīvnieku veselības organizācijas (OIE) sarakstā iekļautās izziņojamās slimības;

un

i) trešā valstī spēkā esošos noteikumus par ūdensdzīvnieku slimību profilaksi un kontroli, kā arī to, kā šie noteikumi, tostarp noteikumi par importu no citām valstīm, tiek īstenoti.

4. Komisija nodrošina, ka visus sarakstus izveido vai atjaunina saskaņā ar 22. pantu un dara tos pieejamus sabiedrībai.

5. Saskaņā ar 22. pantu izveidotus sarakstus var apvienot ar citiem sarakstiem, kas ir izveidoti dzīvnieku veselības un sabiedrības veselības nolūkos.

24. pants

Dokumenti

1. Visiem akvakultūras dzīvnieku un to produktu sūtījumiem, tos ievēdot Kopienā, ir pavaddokuments, kas ietver dzīvnieku veselības sertifikātu.

2. Dzīvnieku veselības sertifikāts apstiprina, ka sūtījums atbilst:

a) prasībām, kas šādām precēm paredzētas ar šo direktīvu;

un

b) visiem īpašajiem importa nosacījumiem, ko ievieš saskaņā ar 25. panta a) punktu.

3. Dokumentā var iekļaut informāciju, ko pieprasa citi Kopienas sabiedrības veselības un dzīvnieku veselības tiesību akti.

25. pants

Sīki izstrādāti noteikumi

Vajadzības gadījumā saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību var izveidot sīki izstrādātus noteikumus šīs nodaļas piemērošanai. Šie noteikumi jo īpaši var attiekties uz:

- a) īpašiem importa nosacījumiem katrai trešai valstij, šādu valstu daļām vai trešo valstu grupām;
  - b) kritērijiem trešo valstu un šādu valstu daļu klasificēšanai pēc ūdensdzīvnieku slimībām;
  - c) elektronisko dokumentu izmantošanu;
  - d) dzīvnieku veselības sertifikātu un citu dokumentu paraugiem;
- un
- e) tranzīta procedūrām un sertificēšanu.

V NODAĻA

IZZIŅOŠANA UN MINIMĀLIE PASĀKUMI ŪDENSdzĪVNIĒKU SLIMĪBU KONTROLEI

1. IEDAĻA

Slimību izziņošana

26. pants

Izziņošana valstīs

1. Dalībvalstis nodrošina, ka:
  - a) pastāvot aizdomām par saslimstību ar kādu no IV pielikuma II daļā uzskaitītajām slimībām vai arī ja apstiprinās aizdomas par ūdensdzīvnieku saslimstību ar šādu slimību, par aizdomām un/vai apstiprinājumu tūlīt informē kompetento iestādi;

un

  - b) konstatējot akvakultūras dzīvnieku mirstības pieaugumu, par mirstību nekavējoties informē kompetento iestādi vai prievātu veterinārārstu turpmākas izmeklēšanas veikšanai.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka pienākumu izziņot 1. punktā minētos faktus uzdod:
  - a) ūdensdzīvnieku īpašniekam un jebkurai personai, kas tos kopj;
  - b) jebkurai personai, kas pavada akvakultūras dzīvniekus to pārvadāšanas laikā;
  - c) veterinārārstiem un citiem profesionāļiem, kas ir iesaistīti ūdensdzīvnieku veselības aprūpē;

- d) oficiālajiem veterinārārstiem, veterināro vai citu oficiālo vai privāto laboratoriju vecākajām personālam;

un

- e) visām pārējām personām, kas savā darbā ir saistītas ar uzņēmīgo sugu ūdensdzīvniekiem vai šādu dzīvnieku produktiem.

27. pants

Pārējo dalībvalstu, Komisijas un EBTA dalībvalstu informēšana

Dalībvalstis 24 stundu laikā informē pārējās dalībvalstis, Komisiju un EBTA dalībvalstis, ja apstiprinājušās aizdomas par:

- a) kādu no IV pielikuma II daļā uzskaitītajām eksotiskajām slimībām;
- b) kādu no IV pielikuma II daļā uzskaitītajām neeksotiskajām slimībām, ja attiecīgā dalībvalsts, zona vai iecirknis ir pasludināti par šīs slimības neskartiem.

2. IEDAĻA

Aizdomas par uzskaitītajām slimībām – Epizootiju izmeklēšana

28. pants

Sākotnējie kontroles pasākumi

Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumā, ja rodas aizdomas par kādu IV pielikuma II daļā uzskaitītu eksotisku slimību vai IV pielikuma II daļā uzskaitītu neeksotisku slimību dalībvalstī, zonā vai iecirknī, kura veselības stāvoklis attiecībā uz minēto slimību atbilst vai nu I, vai III kategorijai, kā norādīts III pielikuma A daļā:

- a) ņem nepieciešamos paraugus, kurus analizē saskaņā ar 57. pantu izraudzītā laboratorijā;
- b) gaidot a) punktā minēto analīžu rezultātus:
  - i) audzētavu vai gliemju audzēšanas zonu, kurā ir aizdomas par slimības esamību, pakļauj oficiālai uzraudzībai un īsteno atbilstīgus kontroles pasākumus, lai novērstu slimības izplatīšanos uz citiem ūdensdzīvniekiem;
  - ii) aizliedz izvest akvakultūras dzīvniekus no skartās audzētavas vai gliemju audzēšanas zonas, kurā ir aizdomas par slimības esamību, kā arī ievest tos šajās audzētavās vai gliemju audzēšanas zonās, ja vien to nav ļāvusi kompetentā iestāde;
  - iii) sāk 29. pantā minēto epizootiju izmeklēšanu.

29. pants

Epizootiju izmeklēšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka veic epizootiju izmeklēšanu, kas sākta saskaņā ar 28. panta b) punkta iii) apakšpunktu, ja 28. panta a) punktā paredzētā izmeklēšana uzrāda saslimstību ar:

- a) kādu no IV pielikuma II daļā uzskaitītajām eksotiskajām slimībām jebkurā dalībvalstī;

vai

- b) kādu no IV pielikuma II daļā uzskaitītajām neeksotiskajām slimībām dalībvalstīs, zonās vai iecirkņos, kuru veselības stāvoklis attiecībā uz minēto slimību atbilst vai nu I, vai III kategorijai, kā norādīts III pielikuma A daļā.

2. Šā panta 1. punktā minētās epizootiju izmeklēšanas mērķis ir:

- a) noteikt iespējamo piesārņojuma izcelsmi un nesējus;
- b) pārbaudīt, vai akvakultūras dzīvnieki ir atstājuši audzētavu vai gliemju audzēšanas zonu attiecīgajā laikposmā pirms aizdomu izziņošanas, kas paredzēta 26. panta 1. punktā;
- c) izpētīt, vai inficētas arī citas audzētavas.

3. Ja 1. punktā paredzētā epizootiju izmeklēšana uzrāda, ka slimība var būt izplatījusies vienā vai vairākās audzētavās, gliemju audzēšanas zonās vai atklātos ūdeņos, attiecīgā dalībvalsts nodrošina, ka šādās audzētavās, gliemju audzēšanas zonās vai atklātos ūdeņos īsteno 28. pantā minētos pasākumus.

Plašu ūdens sateces baseinu vai piekrastes rajonu gadījumā kompetentā iestāde var pieņemt lēmumu ierobežot 28. panta piemērošanu līdz mazāk plašai teritorijai par inficēšanos aizdomās turētās audzētavas vai gliemju audzēšanas zonas tuvumā, ja tā uzskata, ka šāda mazāk plaša teritorija ir pietiekami liela, lai garantētu, ka slimība neizplatās.

4. Vajadzības gadījumā par aizdomām attiecībā uz saslimstību informē kaimiņu dalībvalstu vai trešo valstu kompetentās iestādes.

Tādā gadījumā iesaistīto dalībvalstu kompetentās iestādes attiecīgi rīkojas, lai savā teritorijā īstenotu šajā pantā minētos pasākumus.

30. pants

Ierobežojumu atcelšana

Kompetentā iestāde atceļ 28. panta b) punktā minētos ierobežojumus, ja minētā panta a) punktā paredzētā pārbaude neuzrāda slimības klātbūtni.

3. IEDAĻA

Minimālie kontroles pasākumi, ja apstiprinās akvakultūras dzīvnieku saslimšana ar eksotiskām slimībām

31. pants

Ievada noteikums

Šī iedaļa attiecas uz gadījumiem, kad apstiprinās akvakultūras dzīvnieku saslimšana ar kādu no IV pielikuma II daļā uzskaitītajām eksotiskajām slimībām.

32. pants

Vispārējie pasākumi

Dalībvalstis nodrošina, ka:

- a) audzētavu vai gliemju audzēšanas zonu oficiāli pasludina par inficētu;
- b) ap audzētavu vai gliemju audzēšanas zonu, kas pasludināta par inficētu, izveido konkrētai slimībai atbilstīgu robežzonu, iekļaujot aizsardzības zonu un uzraudzības zonu;
- c) pārtrauc krājumu atjaunošanu, un akvakultūras dzīvniekus neieved robežzonā, tos nepārvieto šīs zonas robežās un arī neizved no tās, ja vien to nav atļāvusi kompetentā iestāde;
- un
- d) īsteno visus papildu pasākumus, kas vajadzīgi, lai novērstu tālāku slimības izplatīšanos.

33. pants

Ievākšana un tālāka pārstrāde

1. Akvakultūras dzīvniekus, kas ir sasnieguši komerciālus izmērus un neuzrāda slimības klīniskos simptomus, kompetentās iestādes uzraudzībā var ievākt lietošanai pārtikā vai tālākai pārstrādei.

2. Ievākšana, ievēšana nosūtīšanas vai attīrīšanas centros, tālāka pārstrāde un citas darbības, kas ietilpst ūdensdzīvnieku sagatavošanā pirms nonākšanas pārtikas ķēdē, jāveic apstākļos, kas neļauj izplatīties par slimības izcelšanos atbildīgajam patogēnam.

3. Nosūtīšanas centrus, attīrīšanas centrus vai līdzīgus uzņēmumus aprīko ar notekūdeņu attīrīšanas sistēmu, kas spēj dezaktivizēt patogēnus, kuri izraisījuši slimību, vai arī notekūdeņiem veic citu apstrādi, kas līdz pieņemamam līmenim samazina iespējamību pārnest slimību uz dabiskajiem ūdeņiem.

4. Tālāku pārstrādi veic apstiprinātos pārstrādes uzņēmumos.

34. pants

Aizvākšana un likvidēšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka mirušās zivis un vēžveidīgie, kā arī dzīvās zivis un vēžveidīgie, kas uzrāda slimības klīniskos simptomus, tiek aizvākti un likvidēti kompetentās iestādes uzraudzībā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1774/2002 (2002. gada 3. oktobris), ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku uzturam⁽¹⁾, un tas ir jāizdara pēc iespējas ātrāk saskaņā ar šīs direktīvas 47. pantā minēto plānu ārkārtas situācijām.

2. Akvakultūras dzīvnieki, kas nav sasnieguši komerciālos izmērus un kas neuzrāda slimības klīniskos simptomus, atbilstīgā laikposmā, ņemot vērā ražošanas veidu, kā arī to, cik liela ir iespēja, ka šādi dzīvnieki var sekmēt tālāku slimības izplatīšanos, tiek aizvākti un likvidēti kompetentās iestādes uzraudzībā saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1774/2002 un šīs direktīvas 47. pantā minēto plānu ārkārtas situācijām.

35. pants

Neizmantošana

Ja iespējams, inficētās audzētavas vai gliemju audzēšanas zonas attiecīgu laiku atstāj neizmantotas pēc tam, kad tās iztukšotas un vajadzības gadījumā arī iztīrītas un dezinficētas.

Audzētavām vai gliemju audzēšanas zonām, kur audzē pret konkrēto slimību neuzņēmīgus akvakultūras dzīvniekus, lēmumu par neizmantošanu pieņem, balstoties uz riska novērtējumu.

36. pants

Ūdensdzīvnieku aizsardzība

Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai novērstu slimību izplatīšanos uz citiem ūdensdzīvniekiem.

⁽¹⁾ OV L 273, 10.10.2002., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 208/2006 (OV L 36, 8.2.2006., 25. lpp.).

37. pants

Pasākumu atcelšana

Šajā iedaļā noteiktie pasākumi veicami, līdz:

- ir īstenoti šajā iedaļā paredzētie izskaušanas pasākumi;
- robežzonā ir veikta konkrētajai slimībai un konkrētajam akvakultūras nozares uzņēmumam atbilstīgā paraugu ņemšana un uzraudzība, un rezultāti ir bijuši negatīvi.

4. IEDAĻA

Minimālie kontroles pasākumi, ja apstiprinās akvakultūras dzīvnieku saslimšana ar neeksotiskām slimībām

38. pants

Vispārīgie noteikumi

1. Ja dalībvalstī, zonā vai iecirknī, kas ir pasludināti par IV pielikuma II daļā iekļautas neeksotiskas slimības neskartiem, apstiprinās šīs slimības uzliesmojums, attiecīgā dalībvalsts vai nu

- īsteno 3. iedaļā minētos pasākumus, lai atgūtu slimības neskartas teritorijas statusu,

vai arī

- izstrādā izskaušanas programmu saskaņā ar 44. panta 2. punktu.

2. Atkāpjoties no 34. panta 2. punkta, ja dalībvalsts nolēm, piemērot 3. iedaļā paredzētos pasākumus, tā var atļaut klīniski veselu dzīvnieku izaudzēšanu līdz tirgū laišanas izmēriem pirms to nokaušanas, lai lietotu pārtikā, vai to pārvietošanu uz citu inficētu zonu vai iecirkni. Šādos gadījumos veic pasākumus, lai samazinātu un pēc iespējas novērstu tālāku slimības izplatīšanos.

3. Ja attiecīgā dalībvalsts nevēlas atgūt slimības neskartas teritorijas statusu, piemēro 39. pantu.

39. pants

Ierobežošanas pasākumi

Ja dalībvalstī, zonā vai iecirknī, kas ir pasludināti par IV pielikuma II daļā iekļautas neeksotiskas slimības skartiem, apstiprinās šīs slimības uzliesmojums, attiecīgā dalībvalsts veic pasākumus, lai ierobežotu slimības izplatību.

Šajos pasākumos ietilpst vismaz šādi pasākumi:

- a) audzētavu vai gliemju audzēšanas zonu pasludina par inficētu;
- b) ap audzētavu vai gliemju audzēšanas zonu, kas ir pasludināta par inficētu, izveido konkrētai slimībai atbilstīgu robežzonu, iekļaujot aizsardzības zonu un uzraudzības zonu;
- c) ierobežo akvakultūras dzīvnieku kustību no robežzonas tā, lai šādus dzīvniekus var tikai:
  - i) ievest audzētavās vai gliemju audzēšanas zonās saskaņā ar 12. panta 2. punktu;
  - vai
  - ii) ievākt un nokaut lietošanai pārtikā saskaņā ar 33. panta 1. punktu;
- d) kompetentas iestādes uzraudzībā aizvāc un likvidē mirušās zivis un vēžveidīgos saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1774/2002 atbilstīgā laikposmā, ņemot vērā ražošanas veidu un to, cik lielā mērā mirušie dzīvnieki rada risku attiecībā uz slimības tālāku izplatīšanos.

5. IEDAĻA

Minimālie kontroles pasākumi, ja apstiprinās savvaļas ūdensdzīvnieku saslimšana ar IV pielikuma II daļā uzskaitītajām slimībām

40. pants

IV pielikuma II daļā uzskaitīto slimību kontrole savvaļas ūdensdzīvniekos

1. Ja savvaļas ūdensdzīvnieki ir inficēti vai ir aizdomas par to inficēšanos ar IV pielikuma II daļā minētajām eksotiskajām slimībām, attiecīgā dalībvalsts pārrauga stāvokli un īsteno pasākumus, lai pēc iespējas samazinātu un novērstu slimības tālāku izplatīšanos.
2. Ja savvaļas ūdensdzīvnieki dalībvalstī, zonā vai iecirknī, kas ir pasludināti par IV pielikuma II daļā uzskaitīto neeksotisko slimību nesekartiem, ir inficēti vai ir aizdomas par to inficēšanos ar kādu no šīm slimībām, konkrētā dalībvalsts arī pārrauga stāvokli un veic pasākumus, lai pēc iespējas samazinātu un novērstu slimības tālāku izplatīšanos.

3. Dalībvalstis 62. panta 1. punktā minētajā komitejā informē Komisiju un pārējās dalībvalstis par pasākumiem, ko tās īstenojušas saskaņā ar 1. un 2. punktu.

6. IEDAĻA

Kontroles pasākumi jaunu slimību gadījumā

41. pants

Jaunas slimības

1. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai kontrolētu situāciju jaunu slimību gadījumos un novērstu šādas slimības izplatīšanos, ja konkrētā jaunā slimība var apdraudēt ūdensdzīvnieku veselību.
2. Jaunas slimības gadījumā attiecīgā dalībvalsts par to nekavējoties informē dalībvalstis, Komisiju un EBTA, ja konstatētie fakti ir epidemioloģiski nozīmīgi citai dalībvalstij.
3. Četrus nedēļus laikā pēc pārējo dalībvalstu, Komisijas un EBTA informēšanas saskaņā ar 2. punktu jautājumu nodod izskatīšanai 62. panta 1. punktā minētajā komitejā. Pasākumus, ko attiecīgā dalībvalsts īsteno saskaņā ar šā panta 1. punktu, var turpināt, grozīt vai atcelt saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību.
4. Vajadzības gadījumā sarakstu, kas sniegts IV pielikuma II daļā, groza saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību, lai iekļautu attiecīgo jauno slimību vai jaunu pārnēsātājsugu, kas ir uzņēmīga pret slimību, kura jau ir uzskaitīta minētajā pielikumā.

7. IEDAĻA

Alternatīvi pasākumi un valsts tiesību akti

42. pants

Kārtība ad hoc epidemioloģisku pasākumu pieņemšanai attiecībā uz IV pielikuma II daļā uzskaitītajām slimībām

Saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību var pieņemt lēmumu uz ierobežotu laiku atļaut īstenot *ad hoc* pasākumus saskaņā ar nosacījumiem, kas atbilst epidemioloģiskajam stāvoklim, ja:

- a) šajā nodaļā paredzētos pasākumus atzīst par tādiem, kas neatbilst epidemioloģiskajam stāvoklim;
- vai
- b) slimība izplatās, neraugoties uz pasākumiem, ko veic saskaņā ar šo nodaļu.

43. pants

Noteikumi IV pielikuma II daļā neiekļauto slimību ietekmes ierobežošanai

1. Ja IV pielikuma II daļā neiekļauta slimība būtiski apdraud kādas dalībvalsts akvakultūras dzīvnieku vai savvaļas ūdensdzīvnieku veselības stāvokli, attiecīgā dalībvalsts var īstenot pasākumus, lai novērstu minētās slimības ieviešanu vai lai šo slimību kontrolētu.

Dalībvalstis nodrošina, ka šie pasākumi nepārsniedz to, kas ir piemērots un vajadzīgs, lai novērstu slimības ieviešanu vai lai to kontrolētu.

2. Dalībvalstis paziņo Komisijai par jebkuriem 1. punktā minētajiem pasākumiem, kas var ietekmēt dalībvalstu savstarpējo tirdzniecību. Šos pasākumus apstiprina saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību.

3. Šā panta 2. punktā minēto apstiprinājumu piešķir tikai tad, ja tirdzniecības ierobežojumi Kopienā ir vajadzīgi, lai novērstu slimības ieviešanu vai lai to kontrolētu, un ņem vērā II, III, IV un V nodaļā paredzētos noteikumus.

VI NODAĻA

KONTROLES PROGRAMMAS UN VAKCINĀCIJA

1. IEDAĻA

Uzraudzības un izskaušanas programmas

44. pants

Uzraudzības un izskaušanas programmu izstrāde un apstiprināšana

1. Ja dalībvalsts, par ko nav zināms, vai tajā ir sastopama viena vai vairākas IV pielikuma II daļā uzskaitītas neeksotiskas slimības, taču kas nav pasludināta par vienas vai vairāku tādu slimību neskartu (III kategorija, kā minēts III pielikumā A daļā), izstrādā uzraudzības programmu, lai iegūtu slimības neskartas teritorijas statusu attiecībā uz vienu vai vairākām slimībām, tā iesniedz šo programmu apstiprināšanai saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību.

Šādas programmas var arī grozīt vai pārtraukt saskaņā ar šo kārtību.

Īpašās prasības uzraudzīšanai, paraugu ņemšanai un diagnostikai ir tādas, kā paredzēts 49. panta 3. punktā.

Tomēr, ja šajā punktā minētā programma ir paredzēta atsevišķiem iecirkņiem un zonām, kas aptver mazāk par 75 % procentiem no dalībvalsts teritorijas, un zonu vai iecirkni veido ūdens

sateces baseins, kas nav kopīgs ar citu dalībvalsti vai trešo valsti, šādu programmu apstiprina, groza vai atceļ saskaņā ar 50. panta 2. punktā minēto kārtību.

2. Ja dalībvalsts, par ko zināms, ka tajā ir sastopama viena vai vairākas IV pielikuma II daļā minētas neeksotiskas slimības (V kategorija saskaņā ar III pielikuma A daļu), izstrādā izskaušanas programmu vienai vai vairākām slimībām, tā iesniedz minēto programmu apstiprināšanai saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību.

Šādas programmas arī var grozīt vai izbeigt saskaņā ar minēto kārtību.

3. Saskaņā ar 51. pantā paredzēto kārtību Kopienas līmenī dara pieejamu pārskatu par programmām, kas ir apstiprinātas saskaņā ar šā panta 1. un 2. punktu.

4. Teritorijās, uz ko attiecas šajā pantā minētās programmas, no šo programmu apstiprināšanas dienas stājas spēkā prasības un pasākumi, kas minēti 14. pantā, III nodaļas 2., 3., 4. un 5. iedaļā, V nodaļas 2. iedaļā un 38. panta 1. punktā un attiecas uz teritorijām, kuras ir pasludinātas par slimības neskartām.

45. pants

Programmu saturs

Programmas neapstiprina, ja tajās nav vismaz šāda informācija:

- a) slimības epidemioloģiskās situācijas apraksts pirms programmas uzsākšanas dienas;
- b) programmas paredzamo izmaksu un gaidāmo ieguvumu analīze;
- c) programmas paredzamais ilgums un mērķi, kas jāasniedz līdz programmas beigām;

un

- d) programmas īstenošanas ģeogrāfiskās un administratīvās teritorijas apraksts un demarkācija.

46. pants

Programmu īstenošanas laiks

1. Programmas tiek īstenotas, līdz:

- a) ir izpildītas V pielikumā noteiktās prasības, un dalībvalsts, zona vai iecirknis ir pasludināti par slimības neskartiem;

vai

- b) programmu, ja tā vairs nepilda savu mērķi, ir atcēlusi attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde vai Komisija.

2. Ja programmu atceļ saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu, attiecīgā dalībvalsts īsteno 39. pantā paredzētos ierobežošanas pasākumus no programmas atcelšanas dienas.

2. IEDAĻA

Jaunu un eksotisku slimību gadījumiem paredzēts ārkārtas rīcības plāns

47. pants

Jaunu un eksotisku slimību gadījumiem paredzēts ārkārtas rīcības plāns

1. Katra dalībvalsts izstrādā ārkārtas rīcības plānu, kurā precīzē attiecīgas valsts pasākumus, kas vajadzīgi, lai uzturētu augsta līmeņa izpratni par slimībām un gatavību ar tām cīnīties, kā arī lai nodrošinātu vides aizsardzību.

2. Ārkārtas rīcības plāns:

- a) nodrošina kompetento iestādi ar pilnvarām un līdzekļiem, lai piekļūtu visām iekārtām, ierīcēm, personālu un citiem resursiem, kas vajadzīgi, lai ātri un efektīvi izskaustu uzliesmojumu;
- b) nodrošina koordināciju un saskaņotību ar kaimiņu dalībvalstīm, kā arī veicina sadarbību ar kaimiņos esošajām trešām valstīm;

un

- c) vajadzības gadījumā sniedz precīzas norādes par vakcīnas prasībām un vakcinācijas nosacījumiem ārkārtas vakcinācijas gadījumos.

3. Izstrādājot ārkārtas rīcības plānus, dalībvalstis ņem vērā VII pielikumā izklāstītos kritērijus un prasības.

4. Dalībvalstis ārkārtas rīcības plānus iesniedz apstiprināšanai saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību.

Reizi piecos gados katra dalībvalsts atjaunina ārkārtas rīcības plānu un iesniedz atjaunināto plānu apstiprināšanai saskaņā ar šo kārtību.

5. Ārkārtas rīcības plānu īsteno IV pielikuma II daļā uzskaitīto jauno slimību un eksotisko slimību uzliesmojuma gadījumā.

3. IEDAĻA

Vakcinācija

48. pants

Vakcinācija

1. Dalībvalstis nodrošina, ka vakcinācija pret IV pielikuma II daļā uzskaitītajām eksotiskajām slimībām ir aizliegta, ja vien tā nav atļauta saskaņā ar 41., 42. vai 47. pantu.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka vakcinācija pret IV pielikuma II daļā uzskaitītajām neeksotiskajām slimībām ir aizliegta visās to teritoriju daļās, kas ir pasludinātas par konkrēto slimības neskartām saskaņā ar 49. vai 50. pantu vai arī uz kurām attiecas uzraudzības programma, kas apstiprināta saskaņā ar 44. panta 1. punktu.

Dalībvalstis var atļaut šādu vakcināciju tajās to teritoriju daļās, kas nav pasludinātas par konkrēto slimības neskartām vai arī kurās vakcinācija ir daļa no izskaušanas programmas, kura apstiprināta saskaņā ar 44. panta 2. punktu.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka izmantojamām vakcīnām ir piešķirta atļauja saskaņā ar Direktīvu 2001/82/EK un Regulu (EK) Nr. 726/2004.

4. 1. un 2. punkts neattiecas uz zinātniskiem pētījumiem, kuru mērķis ir vakcīnu izstrāde un pārbaude kontrolētos apstākļos.

Šādu pētījumu laikā dalībvalstis nodrošina, ka tiek veikti atbilstīgi pasākumi, lai aizsargātu pārējos ūdensdzīvniekus no jebkādas negatīvas ietekmes, ko rada pētījumu laikā veiktā vakcinācija.

VII NODAĻA

SLIMĪBAS NESKARTAS TERITORIJAS STATUSS

49. pants

Slimības nesakta dalībvalsts

1. Dalībvalsti saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību pasludina par vienas vai vairāku tādu neeksotisko slimību neskartu teritoriju, kas ir uzskaitītas IV pielikuma II daļā, ja ir izpildīts šā panta 2. punkts, un:

- a) teritorijā nav sastopama neviena no sugām, kas ir uzņēmīgas pret konkrēto(-ām) slimību(-ām);

vai

- b) ir zināms, ka patogēns nespēj izdzīvot dalībvalstī un tās ūdeņos;

vai

- c) dalībvalsts atbilst V pielikuma I daļā izklāstītajiem nosacījumiem.

2. Ja kaimiņos esošās dalībvalstis vai arī ūdens sateces baseins, kas ir kopīgs ar kaimiņos esošajām dalībvalstīm, nav pasludināti par slimības neskartiem, dalībvalsts savā teritorijā nosaka atbilstīgas buferzonas. Buferzonu demarkācija ir tāda, lai tās slimības neskarto dalībvalsti aizsargātu no slimības pasīvas iekļūšanas.

3. Konkrētās prasības par uzraudzību, buferzonām, paraugu ņemšanu un diagnostikas metodēm, ko dalībvalstis izmanto, lai saskaņā ar šo pantu saņemtu slimības neskartas teritorijas statusu, pieņem saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību.

50. pants

Slimības neskarta zona vai iecirknis

1. Dalībvalsts var pasludināt savā teritorijā esošu zonu vai iecirkni par vienas vai vairāku IV pielikuma II daļā uzskaitīto neeksoģisku slimību neskartu, ja:

a) zonā vai iecirknī, kā arī attiecīgā gadījumā to ūdeņos nav sastopama neviena no sugām, kas ir uzņēmīga pret konkrēto(-ām) slimību(-ām);

vai

b) ir zināms, ka patogēns nespēj izdzīvot zonā vai iecirknī un attiecīgā gadījumā – arī tās ūdeņos;

vai

c) zona vai iecirknis atbilst V pielikuma II daļā izklāstītajiem nosacījumiem.

2. Dalībvalsts iesniedz 1. punktā minēto deklarāciju Pastāvīgajai pārtikas aprites un dzīvnieku veselības komitejai saskaņā ar šādu kārtību:

a) deklarācijai pievieno pierādījumus veidā, kas jānosaka saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību, un to dara elektroniski pieejamu Komisijai un dalībvalstīm saskaņā ar 59. panta prasībām;

b) Komisija 62. panta 1. punktā minētās komitejas nākamās sanāksmes darba kārtībā iekļauj paziņojumu par deklarāciju kā informatīvu punktu. Deklarācija stājas spēkā 60 dienas pēc sanāksmes;

c) šajā laikposmā Komisija vai dalībvalstis var lūgt paskaidrojumus vai papildu informāciju no deklarāciju iesniegušās dalībvalsts par apstipriņošajiem pierādījumiem;

d) ja vismaz viena dalībvalsts vai Komisija b) apakšpunktā minētajā laikposmā iesniedz rakstiskas piebildes, izsakot nozīmīgas objektīvas bažas saistībā ar pierādījumiem, Komisija un attiecīgās dalībvalstis kopīgi izanalizē iesniegtos pierādījumus, lai atrisinātu jautājumus, kas rada bažas. Šādā gadījumā b) apakšpunktā minēto laikposmu var pagarināt par 30 dienām. Minētos komentārus iesniedz dalībvalstij, kas veica deklarāciju, un Komisijai;

e) ja 2. punkta d) apakšpunktā minētā procedūra problēmu neatrisina, Komisija var pieņemt lēmumu veikt inspekciju uz vietas saskaņā ar 58. pantu, lai pārlicinātos, vai iesniegtā deklarācija atbilst 1. punktā izklāstītajiem kritērijiem, ja vien deklarāciju iesniegusi dalībvalsts neatsauc savu deklarāciju;

f) vajadzības gadījumā, ņemot vērā gūtos rezultātus, saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību pieņem lēmumu uz laiku atcelt tiesības pašiem pasludināt attiecīgās zonas vai iecirkņa no slimībām brīvas teritorijas statusu.

3. Ja 1. punktā minētā(-ās) zona(-as) vai iecirknis(-ņi) veido vairāk nekā 75 % no dalībvalsts teritorijas vai arī šo zonu vai iecirkni veido ūdens sateces baseins, kas ir kopīgs ar citu dalībvalsti vai trešo valsti, 2. punktā minēto kārtību aizstāj ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību.

4. Konkrētās prasības par uzraudzību, paraugu ņemšanu un diagnostikas metodēm, ko dalībvalstis izmanto, lai saskaņā ar šo pantu iegūtu slimības neskartas teritorijas statusu, pieņem saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību.

51. pants

Slimības neskartu dalībvalstu, zonu vai iecirkņu saraksti

1. Katra dalībvalsts izveido un uztur atjauninātu to zonu un iecirkņu sarakstu, kas saskaņā ar 50. panta 2. punktu ir pasludināti par slimības neskartām teritorijām. Minētos sarakstus dara publiski pieejamus.

2. Komisija izveido un atjaunina to dalībvalstu, zonu vai iecirkņu sarakstu, kas saskaņā ar 49. pantu vai 50. panta 3. punktu ir pasludināti par slimības neskartiem, un šo sarakstu dara publiski pieejamu.

52. pants

Slimību neskartas teritorijas statusa saglabāšana

Dalībvalsts, kas saskaņā ar 49. pantu ir pasludināta par slimības neskartu teritoriju attiecībā uz vienu vai vairākām IV pielikuma II daļā uzskaitītajām neeksoģiskajām slimībām, var pārtraukt mērķtiecīgu uzraudzību un saglabāt slimības neskartas teritorijas statusu ar noteikumu, ka pastāv apstākļi, kas veicina konkrētās slimības klīnisko attīstību, un ka īsteno attiecīgos šīs direktīvas noteikumus.

Tomēr slimības neskartām zonām vai iecirkņiem dalībvalstīs, kas nav pasludinātas par slimības neskartām, kā arī visos gadījumos, kad trūkst konkrētās slimības klīnisko attīstību veicinošu apstākļu, mērķtiecīgo uzraudzību attiecīgi turpina saskaņā ar 49. panta 3. punktā vai 50. panta 4. punktā paredzētajām metodēm, taču samērīgi ar apdraudējuma pakāpi.

53. pants

Slimības neskartas teritorijas statusa apturēšana un atjaunošana

1. Ja dalībvalstij ir iemesls uzskatīt, ka ir pārkāpts kāds no nosacījumiem, kas jāpilda, lai saglabātu tās slimības neskartas dalībvalsts, zonas vai iecirkņa statusu, attiecīgā dalībvalsts nekavējoties aptur uzņēmīgo sugu un slimību pārnēsātāju sugu tirdzniecību ar citām dalībvalstīm, zonām vai iecirkņiem ar labāku veselības stāvokli attiecībā uz konkrēto slimību, kā paredzēts III pielikuma A daļā, un piemēro V nodaļas 2. un 4. iedaļas noteikumus.

2. Ja 29. panta 1. punktā paredzētā epizootijas izmeklēšana apstiprina, ka iespējamais pārkāpums nav noticis, dalībvalstij, zonai vai iecirknim atjauno slimības neskartas teritorijas statusu.

3. Ja epizootijas izmeklēšana apstiprina lielu iespējamību, ka ir notikusi inficēšanās, dalībvalsts, zonas vai iecirkņa slimības neskartas teritorijas statusu atceļ atbilstīgi kārtībai, saskaņā ar kuru tas tika pasludināts. Pirms atjauno slimības neskartas teritorijas statusu, izpilda V pielikumā noteiktās prasības.

VIII NODAĻA

KOMPETENTĀS IESTĀDES UN LABORATORIJAS

54. pants

Vispārējie pienākumi

1. Katra dalībvalsts šīs direktīvas mērķiem izraugās savas kompetentās iestādes un informē par tām Komisiju.

Kompetentās iestādes strādā un pilda savus pienākumus saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 882/2004.

2. Katra dalībvalsts nodrošina, ka starp kompetentajām iestādēm, kuras tā ir izraudzījusi šīs direktīvas mērķiem un visām citām tās iestādēm, kas ir iesaistītas akvakultūras, ūdensdzīvnieku vai ūdensdzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu un barības reglamentēšanā, tiek izveidota efektīva un nepārtraukta sadarbība, kas ir balstīta uz šīs direktīvas īstenošanai nepieciešamās informācijas brīvu apmaiņu.

Informācijas apmaiņā vajadzīgā apjomā iesaistās arī dažādu dalībvalstu kompetentās iestādes.

3. Katra dalībvalsts nodrošina, ka kompetentajām iestādēm ir pieejami pietiekami laboratoriju pakalpojumi un mūsdienīgas zināšanas par riska analīzi un epidemioloģiju un ka kompetentās iestādes un laboratorijas brīvi apmainās ar šīs direktīvas īstenošanai būtisku informāciju.

55. pants

Kopienas references laboratorijas

1. Kopienas references laboratorijas šai direktīvai atbilstīgām ūdensdzīvnieku slimībām tiek izraudzītas saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību uz laiku, ko nosaka atbilstīgi šai procedūrai.

2. Kopienas references laboratorijas ūdensdzīvnieku slimībām pilda VI pielikuma I daļā uzskaitītās funkcijas un pienākumus.

3. Ne vēlāk kā līdz 1. punktā minētā laikposma beigām Komisija izvērtē Kopienas izraudzītās references laboratorijas, ņemot vērā šo laboratoriju atbilstību 2. punktā minētajām funkcijām un pienākumiem.

56. pants

Attiecīgas valsts references laboratorijas

1. Dalībvalstis veic pasākumus, lai attiecībā uz katru 55. pantā minēto Kopienas references laboratoriju izraudzītās attiecīgas valsts references laboratoriju.

Dalībvalstis var izraudzīties laboratoriju, kas atrodas citā dalībvalstī vai kādā no EBTA dalībvalstīm, un viena laboratorija var būt vairāku dalībvalstu valsts references laboratorija.

2. Dalībvalstis iesniedz Komisijai, attiecīgajai Kopienas references laboratorijai un pārējām dalībvalstīm katras izraudzītās valsts references laboratorijas nosaukumu un adresi, kā arī jebkādu šo ziņu atjauninājumu.

3. Valsts references laboratorija uztur sakarus ar 55. pantā paredzēto attiecīgo Kopienas references laboratoriju.

4. Lai visā dalībvalsts teritorijā nodrošinātu efektīvu diagnostisko dienestu atbilstīgi šīs direktīvas prasībām, attiecīgās valsts references laboratorija sadarbojas ar visām laboratorijām, kas ir izraudzītas saskaņā ar 57. pantu un atrodas tās pašas dalībvalsts teritorijā.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka visām tās teritorijā esošajām valsts references laboratorijām ir attiecīgas iekārtas un tās ir nodrošinātas ar pietiekamu skaitu apmācītu darbinieku, lai spētu veikt šajā direktīvā prasītos laboratoriskos izmeklējumus, kā arī lai pildītu VI pielikuma II daļā izklāstītās funkcijas un pienākumus.

57. pants

Diagnostikas pakalpojumi un metodes

Dalībvalstis nodrošina, ka:

- a) šīs direktīvas mērķiem vajadzīgās laboratoriskās pārbaudes veic laboratorijās, ko šādiem mērķiem ir izraudzījusies kompetentā iestāde;
  - b) aizdomu gadījumā, kā arī lai apstiprinātu IV pielikuma II daļā uzskaitīto slimību uzliesmojumus, laboratoriskās pārbaudes veic, izmantojot saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību paredzētās diagnostikas metodes;
- un
- c) laboratorijas, kas saskaņā ar šo pantu ir izraudzītas diagnostisko pakalpojumu veikšanai, pilda VI pielikuma III daļā izklāstītās funkcijas un pienākumus.

IX NODAĻA

PĀRBAUDES, ELEKTRONISKĀ VADĪBA UN SANKCIJAS

58. pants

Kopienas pārbaudes un revīzijas

1. Komisijas eksperti sadarbībā ar dalībvalstu kompetentajām iestādēm var veikt pārbaudes uz vietas, tostarp revīzijas, ja vien tās ir nepieciešamas šīs direktīvas vienādei piemērošanai.

Dalībvalstis, kuru teritorijās veic šādas pārbaudes un revīzijas, nodrošina ekspertiem visu viņu pienākumu veikšanai vajadzīgo palīdzību.

Komisija informē kompetento iestādi par visu šādu pārbaūžu un revīziju rezultātiem.

2. Komisijas eksperti sadarbībā ar trešo valstu kompetentajām iestādēm var trešās valstīs veikt pārbaudes uz vietas, tostarp revīzijas, lai apstiprinātu atbilstību vai līdzvērtību Kopienas ūdensdzīvnieku veselības normām.

3. Ja Komisijas pārbaudes laikā konstatēts nopietns apdraudējums dzīvnieku veselībai, attiecīgā dalībvalsts tūlīt īsteno visus vajadzīgos pasākumus, lai aizsargātu dzīvnieku veselību.

Ja šādi pasākumi netiek veikti vai arī tos uzskata par nepietiekamiem, dzīvnieku veselības aizsardzībai nepieciešamos pasākumus pieņem saskaņā ar 62. panta 3. punktā minēto kārtību, par to informējot attiecīgo dalībvalsti.

59. pants

Elektroniskā vadība

1. Vēlākais līdz 2008. gada 1. augustam dalībvalstis nodrošina, ka ir izstrādātas visas procedūras un formalitātes, lai 6. pantā, 50. panta 2. punktā, 51. panta 1. punktā un 56. panta 2. punktā paredzētā informācija būtu pieejama ar elektroniskiem līdzekļiem.

2. Saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību Komisija pieņem sīki izstrādātus noteikumus 1. punkta īstenošanai, lai veicinātu dalībvalstu informācijas sistēmu sadarbību un procedūru izmantošanu ar elektroniskiem līdzekļiem.

60. pants

Sankcijas

Dalībvalstis pieņem noteikumus par sankcijām, kas piemērojami par to valsts tiesību aktu pārkāpumiem, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu sankciju īstenošanu. Šīm sankcijām ir jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām. Ne vēlāk kā līdz 65. panta 1. punktā noteiktajam datumam dalībvalstis par šiem noteikumiem informē Komisiju, kā arī tūlīt informē to par katru turpmāk pieņemtu grozījumu, kas tos ietekmē.

X NODAĻA

GROZĪJUMI, SĪKI IZSTRĀDĀTI NOTEIKUMI UN KOMITEJAS PROCEDŪRA

61. pants

Grozījumi un sīki izstrādāti noteikumi

1. 50. panta 2. punktu var grozīt saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību.

2. Šīs direktīvas pielikumus var grozīt saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību.

3. Pasākumus, kas nepieciešami šīs direktīvas īstenošanai, pieņem saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību.

62. pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz Pastāvīgā pārtikas ķēdes un dzīvnieku veselības komiteja (turpmāk "Komiteja").

2. Ja izdara atsauci uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. un 7. pantu.

Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā minētais laikposms ir trīs mēneši.

3. Ja izdara atsauci uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. un 7. pantu.

Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā minētais laikposms ir 15 dienas.

4. Komiteja pieņem savu reglamentu.

XI NODAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

63. pants

Atcelšana

1. Direktīvas 91/67/EEK, 93/53/EEK un 95/70/EK atceļ no 2008. gada 1. augusta.

2. Atsauces uz atceltajām direktīvām uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar VIII pielikumā iekļauto atbilstības tabulu.

3. Tomēr šīs direktīvas vajadzībām turpina piemērot Komisijas Lēmumu 2004/453/EK, kamēr nav pieņemti vajadzīgie noteikumi atbilstīgi šīs direktīvas 43. pantam, ko pieņem vēlākais trīs gadus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā.

64. pants

Pārejas noteikumi

Pārejas noteikumus var pieņemt saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību uz laiku līdz četriem gadiem, sākot ar 2006. gada 14. decembri.

65. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis vēlākais līdz 2008. gada 1. maijam pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai līdz 2008. gada 14. decembrim izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Tās piemēro šos aktus no 2008. gada 1. augusta.

Kad dalībvalstis pieņem šos aktus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarīt šādu atsauci.

2. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai to tiesību aktu svarīgākos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

66. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

67. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Luksemburgā, 2006. gada 24. oktobrī

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

J. KORKEAOJA

I PIELIKUMS

DEFINĪCIJAS

Papildus 3. pantā paredzētajām definīcijām piemēro šādas tehniskas definīcijas:

- a) "iecirknis" ir viena vai vairākas audzētavas, uz kurām attiecas kopēja bioloģiskās drošības sistēma un kurās ir ūdensdzīvnieki ar konkrētu veselības stāvokli attiecībā uz specifisku slimību;
- b) "kopēja bioloģiskās drošības sistēma" nozīmē, ka tiek piemēroti vienādi dzīvnieku veselības uzraudzības, slimību profilakses un slimību kontroles pasākumi;
- c) "robežzona" ir zona ap inficētu zivju audzētavu vai gliemju audzēšanas zonu, kurā tiek īstenoti slimību kontroles pasākumi, lai novērstu slimības izplatīšanos;
- d) "slimība" ir klīniska vai neklīniska ūdensdzīvnieku inficēšanās ar vienu vai vairākiem etioloģiskajiem izraisītājiem;
- e) "slimības neskartas zonas vai iecirkņi" ir zonas vai iecirkņi, kas saskaņā ar 49. vai 50. pantu ir pasludināti par slimības neskartiem;
- f) "jauna slimība" ir nesen identificēta nopietna slimība, kuras cēlonis var būt vai nebūt jau konstatēts un kura var izplatīties populācijās un starp populācijām, piemēram, tirgojot ūdensdzīvniekus un/vai šo dzīvnieku produktus. Šādi apzīmē arī jau uzskaitītu slimību, kas identificēta jaunā pārnēsātājsugā, kura vēl nav iekļauta IV pielikuma II daļā kā uzņēmīga suga.
- g) "epidemioloģiska vienība" ir tādu ūdensdzīvnieku grupa, ko konkrētā teritorijā aptuveni tāpat apdraud slimības izraisītājs. Apdraudējumu var radīt kopīga ūdens vide vai tas, ka pārvaldības prakse rada iespēju, ka vienas dzīvnieku grupas slimības izraisītājs var strauji pāriet uz citu dzīvnieku grupu;
- h) "neizmantošana" saistībā ar slimību kontroli ir pasākums, kad audzētava tiek atbrīvota no akvakultūras dzīvniekiem, kas ir uzņēmīgi pret konkrēto slimību vai arī spēj pārnēsāt šīs slimības izraisītāju, kā arī, ja iespējams, no ūdens, kurā šie dzīvnieki ir mituši;
- i) "tālāka pārstrāde" ir akvakultūras dzīvnieku pārstrāde pirms lietošanas pārtikā, ko veic, izmantojot metodes un tehnoloģijas, kuras ietekmē anatomisko veselumu, piemēram, asiņu notecināšana, ķidāšana/iekšu izņemšana, galvu nogriešana, griešana šķēlēs un fileju atdalīšana, un kas rada atkritumus vai blakusproduktus, kuri var radīt slimību izplatīšanās risku;
- j) "mirstības pieaugums" ir neizskaidrojami nāves gadījumi, kopējai mirstībai būtiski pārsniedzot līmeni, ko uzskata par normālu audzētavai vai gliemju audzēšanas zonai noteiktajos apstākļos; to, kas ir mirstības pieaugums, lemj audzētājs kopā ar kompetento iestādi;
- k) "infekcija" nozīmē tāda slimības ierosinātāja klātbūtne pārnēsātājā vai uz tā, kas vairojas vai citādi attīstās vai ir latents;
- l) "inficētā zona vai iecirknis" ir zona vai iecirknis, kur konstatēta infekcija;
- m) "karantīna" ir ūdensdzīvnieku grupas turēšana izolācijā, novēršot tiešu vai netiešu kontaktu ar citiem ūdensdzīvniekiem, lai noteiktu laiku šo grupu novērotu un, ja nepieciešams, veiktu atbilstīgās analīzes un apstrādi, tostarp nepieciešamo notekūdeņu attīrīšanu;
- n) "uzņēmīgas sugas" ir tādas sugas, kurām inficēšanās ar slimības izraisītāju ir uzrādīta dabīgā ceļā vai ar eksperimentālu inficēšanu, kura atveido dabīgos inficēšanās ceļus;

- o) "slimības pārnēsātājs" ir suga, kas nav uzņēmīga pret slimību, taču spēj izplatīt infekciju, nododot patogēnus no vienas pārnēsātājsugas otrai;
  - p) "zona" ir precīza ģeogrāfiska teritorija ar homogēnu hidroloģisko sistēmu, ko veido ūdens sateces laukuma daļa no avota līdz dabiskai vai mākslīgai barjerai, kas novērš ūdensdzīvnieku migrāciju uz augšu no zemākiem ūdens sateces laukuma posmiem, vai viss ūdens sateces laukums no avota līdz ietekai, vai vairāki ūdens sateces laukumi, tostarp to ietekas, ja tās epidemioloģiski saistās ar ūdens sateces laukumu.
-

II PIELIKUMS

Akvakultūras nozares uzņēmumu un apstiprināto pārstrādes uzņēmumu oficiālajam reģistram nepieciešamā informācija

I DAĻA

Apstiprināts akvakultūras nozares uzņēmums

1. Kā paredzēts 6. pantā, kompetentā iestāde par katru akvakultūras nozares uzņēmumu uzglabā reģistrā vismaz šādu informāciju:
  - a) akvakultūras nozares uzņēmuma nosaukums un adreses, kā arī kontaktinformācija (tālruna un faksa numurs, e-pasta adrese);
  - b) reģistrācijas numurs un sīkāka informācija par saņemto atļauju (piemēram, īpašu atļauju izsniegšanas datumi, identifikācijas kodi vai numuri, konkrēti ražošanas nosacījumi un citi atļaujas saņemšanai būtiski jautājumi);
  - c) audzētavas ģeogrāfiskais stāvoklis, ko definē, izmantojot piemērotu koordinātu sistēmu par visām audzētavām (ja iespējams, GIS koordinātas);
  - d) mērķis, tips (t. i., kultūras sistēmas vai iekārtu tips, piemēram, sauszemes iekārtas, jūras būri, sauszemes dīķi) un maksimālais ražošanas apjoms, ja tas tiek regulēts;
  - e) kontinentālajām audzētavām, nosūtīšanas un attīrīšanas centriem: sīka informācija par audzētavas ūdens piegādi un izplūdi;
  - f) audzētavā audzēto akvakultūras dzīvnieku sugas (audzētavas, kurās audzē vairākas sugas, vai dekoratīvo dzīvnieku audzētavas vismaz reģistrē, vai kāda no šīm sugām ir zināma kā uzņēmīga pret IV pielikuma II daļā uzskaitītajām slimībām vai arī kā šādu slimību pārnēsātājs);
  - g) atjaunināta informācija par veselības stāvokli (piemēram, vai audzētava ir slimības neskarta (atrodas dalībvalstī, zonā vai iecirknī), vai audzētava piedalās programmā, lai sasniegtu šādu stāvokli, vai arī audzētava ir pasludināta par inficētu ar IV pielikumā minēto slimību).
2. Ja saskaņā ar 4. panta 1. punkta otro daļu atļauju piešķir gliemju audzēšanas zonai, reģistrē šīs daļas 1. punkta a) apakšpunktā prasīto informāciju par visiem akvakultūras nozares uzņēmumiem, kas darbojas gliemju audzēšanas zonā. Šīs daļas 1. punkta b) līdz g) apakšpunktā prasīto informāciju reģistrē gliemju audzēšanas zonā.

II DAĻA

Apstiprināti pārstrādes uzņēmumi

Kā paredzēts 6. pantā, minētajā reģistrā kompetentā iestādei par katru apstiprināto pārstrādes uzņēmumu reģistrā uzglabā vismaz šādu informāciju:

- a) apstiprinātā pārstrādes uzņēmuma nosaukums un adreses, kā arī kontaktinformācija (tālruna un faksa numurs, e-pasta adrese);
- b) reģistrācijas numurs un sīkāka informācija par saņemto atļauju (piemēram, īpašu atļauju izsniegšanas datumi, identifikācijas kodi vai numuri, konkrēti ražošanas nosacījumi un citi atļaujas saņemšanai būtiski jautājumi);
- c) pārstrādes uzņēmuma ģeogrāfiskais stāvoklis, ko definē, izmantojot piemērotu koordinātu sistēmu (ja iespējams, GIS koordinātes);
- d) informācija par apstiprinātā pārstrādes uzņēmuma notekūdeņu attīrīšanas sistēmām;
- e) apstiprinātajā pārstrādes uzņēmumā izmantoto akvakultūras dzīvnieku sugas.

III PIELIKUMS

A DAĻA

Veselības stāvoklis akvakultūras zonās vai iecirkņos, kas jāņem vērā, piemērojot 12. pantu

Akvakultūras dzīvnieki audzēšanai un krājumu atjaunošanai

Kategorija	Veselības stāvoklis	Var ievest dzīvniekus no	Veselības sertificēšana		Var nosūtīt dzīvniekus uz
			Ievēšana	Nosūtīšana	
I	Slimības neskarta (49. pants vai 50. pants)	Vienīgi I kategorija	JĀ	NĒ – ja nosūta uz III vai V kategoriju, JĀ – ja nosūta uz I, II vai IV kategoriju	Visas kategorijas
II	Uzraudzības programma (44. panta 1. punkts)	Vienīgi I kategorija	JĀ	NĒ	III un V kategorija
III	Nenoteikts (nav zināms, ka ir inficēšanās, bet uz to neattiecas programma, lai iegūtu slimības neskartas zonas vai iecirkņa statusu)	I, II vai III kategorija	NĒ	NĒ	III un V kategorija
IV	Izskaušanas programma (44. panta 2. punkts)	Vienīgi I kategorija	JĀ	JĀ	Vienīgi V kategorija
V	Inficēta (39. pants)	Visas kategorijas	NĒ	JĀ	Vienīgi V kategorija

B DAĻA

Ieteicamā uzraudzība un pārbaudes audzētavās un gliemju audzēšanas zonās

Esošās sugas	Veselības stāvoklis, kā minēts A daļā	Riska pakāpe	Uzraudzība	Ieteiktais kompetentās iestādes veikto pārbažu biežums (7. pants)	Ieteiktais kvalificētu ūdensdzīvnieku veselības dienestu pārbažu biežums (10. pants)	Īpašas prasības pārbaudēm, paraugu ņemšanai un uzraudzībai, kas vajadzīgi veselības stāvokļa uzturēšanai	Piezīmes
Nav sugu, kas uzņēmīgas pret IV pielikumā uzskaitītajām slimībām	I kategorija Pasludināta par slimības neskartu saskaņā ar 49. panta 1. punkta a) vai b) apakšpunktu vai 50. panta 1. punkta a) vai b) apakšpunktu	Zema	Pasīva	Reizi četros gados	Reizi četros gados	Īpašas prasības, lai saglabātu slimību neskartas teritorijas statusu atbilstīgi 52. pantam.	Ieteicamais pārbažu biežums piemērojams, neskarot īpašas prasības, kas minētas katram veselības stāvoklim. Tomēr, ja iespējams, minētās pārbaudes un paraugu ņemšana būtu jāapvieno ar pārbaudēm, kas paredzētas 7. un 10. pantā. Kompetentās iestādes pārbažu mērķis ir pārbaudīt atbilstību šai direktīvai saskaņā ar 7. pantu.
Sugas, kas ir uzņēmīgas pret vienu vai vairākām IV pielikumā uzskaitītajām slimībām	I kategorija Pasludināta par slimības neskartu saskaņā ar 49. panta 1. punkta c) apakšpunktu vai 50. panta 1. punkta c) apakšpunktu	Augsta	Aktīva, mērķtiecīga vai pasīva	Reizi gadā	Reizi gadā		
		Vidēja		Reizi divos gados	Reizi divos gados		
		Zema		Reizi četros gados	Reizi divos gados		
II kategorija Nav pasludināta par slimības neskartu, bet uz to attiecas uzraudzības programma, kas apstiprināta saskaņā ar 44. panta 1. punktu	Augsta	Mērķtiecīga	Reizi gadā	Reizi gadā	Īpašas prasības atbilstīgi 44. panta 1. punktam		
			Vidēja	Reizi divos gados		Reizi divos gados	
			Zema	Reizi četros gados		Reizi divos gados	
III kategorija Nav zināms, ka ir inficēšanās, bet uz to neattiecas programma, lai iegūtu slimības neskartas teritorijas statusu	Augsta	Aktīva	Reizi gadā	Trīs reizes gadā			
			Vidēja	Reizi gadā		Divas reizes gadā	
			Zema	Reizi divos gados		Reizi gadā	
IV kategorija Ir zināms, ka ir inficēšanās, bet uz to attiecas izskaušanas programma, kas apstiprināta saskaņā ar 44. panta 2. punktu	Augsta	Mērķtiecīga	Reizi gadā	Reizi gadā	Īpašas prasības atbilstīgi 44. panta 2. punktam		
			Vidēja	Reizi divos gados		Reizi divos gados	
			Zema	Reizi četros gados		Reizi divos gados	
V kategorija Ir zināms, ka ir inficēšanās. Pakļauta obligātajiem kontroles pasākumiem, kas paredzēti V nodaļā	Augsta	Pasīva	Reizi četros gados	Reizi gadā	Īpašas prasības atbilstīgi V nodaļai.		
			Vidēja	Reizi četros gados		Reizi divos gados	
			Zema	Reizi četros gados		Reizi četros gados	

Riska pakāpes

Audzētava vai gliemju audzēšanas zona ar augstu riska pakāpi ir audzētava vai gliemju audzēšanas zona, kurā:

- a) pastāv liela iespējamība izplatīt slimības uz citām audzētavām vai savvaļas resursiem vai inficēties ar tām no citām audzētavām vai savvaļas resursiem;
- b) audzēšanas apstākļi varētu palielināt slimības uzliesmojumu iespējamību (liels biomasas apjoms, zema ūdens kvalitāte), ņemot vērā tajā esošās sugas;
- c) notiek dzīvu ūdensdzīvnieku pārdošana turpmākai audzēšanai vai krājumu atjaunošanai.

Audzētava vai gliemju audzēšanas zona ar vidēju riska pakāpi ir audzētava vai gliemju audzēšanas zona, kurā:

- a) pastāv vidēja iespējamība izplatīt slimības uz citām audzētavām vai savvaļas resursiem vai inficēties ar tām no citām audzētavām vai savvaļas resursiem;
- b) audzēšanas apstākļi var arī nepalielināt slimības uzliesmojumu iespējamību (vidējs biomasas apjoms un ūdens kvalitāte), ņemot vērā esošās sugas;
- c) notiek dzīvu ūdensdzīvnieku pārdošana galvenokārt lietošanai pārtikā.

Audzētava vai gliemju audzēšanas zona ar zemu riska pakāpi ir audzētava vai gliemju audzēšanas zona, kurā:

- a) pastāv maza iespējamība izplatīt slimības uz citām audzētavām vai savvaļas resursiem vai inficēties ar tām no citām audzētavām vai savvaļas resursiem;
- b) audzēšanas apstākļi nepalielinātu slimības uzliesmojumu iespējamību (mazs biomasas apjoms, laba ūdens kvalitāte), ņemot vērā esošās sugas;
- c) notiek dzīvu ūdensdzīvnieku pārdošana tikai lietošanai pārtikā.

Veselības uzraudzības veidi

Pasīvajā uzraudzībā ietilpst pienākums tūlīt informēt par apstiprinātu vai iespējamu saslimšanu ar kādu no konkrētām slimībām un par katru mirstības pieaugumu. Šādos gadījumos tiek pieprasīta V nodaļas 2. iedaļā minētā izmeklēšana.

Aktīvajā uzraudzībā ietilpst:

- a) regulāras pārbaudes, ko veic kompetentās iestādes vai citi kvalificēti veselības dienesti, kas darbojas kompetento iestāžu vārdā;
- b) akvakultūras dzīvnieku populācijas pārbaudes audzētavā vai gliemju audzēšanas zonā, lai noteiktu klīnisku slimību;
- c) diagnostikas paraugi, kas jāievāc, rodoties aizdomām par sarakstā iekļautu slimību, vai tad, ja pārbaudes laikā ir konstatēts mirstības pieaugums;
- d) pienākums nekavējoties informēt par apstiprinātu vai iespējamu saslimšanu ar kādu no konkrētām slimībām un par katru mirstības pieaugumu.

Mērķtiecīgā uzraudzībā ietilpst:

- a) regulāras pārbaudes, ko veic kompetentās iestādes vai citi kvalificēti veselības dienesti, kas darbojas kompetento iestāžu vārdā;
- b) noteikti akvakultūras dzīvnieku paraugi, ko ņem un analizē, lai, izmantojot konkrētas metodes, noteiktu specifisku(-us) patogēnu(-us);
- c) pienākums tūlīt informēt par apstiprinātu vai iespējamu saslimšanu ar kādu no konkrētām slimībām un par katru mirstības pieaugumu.

_____

IV PIELIKUMS

Slimību saraksts

I DAĻA

Kritēriji slimību iekļaušanai sarakstā

- A. Eksotiskās slimības atbilst šādiem 1. punktā un vai nu 2., vai 3. punktā izklāstītajiem kritērijiem:
1. Slimība ir eksotiska Kopienā, t. i., slimība nav konstatēta Kopienas akvakultūrā un nav informācijas par patogēna klātbūtni Kopienas ūdeņos.
  2. Tās ieviešana Kopienā var būtiski ietekmēt ekonomiku, vai nu samazinot Kopienas akvakultūras ražību, vai arī ierobežojot iespēju tirgoties ar akvakultūras dzīvniekiem un to produktiem.
  3. Tās ieviešana Kopienā var kaitīgi ietekmēt vidi, kurā eksistē tādas savvaļas ūdensdzīvnieku sugas, ko uzskata par vērtību, kas aizsargājama ar Kopienas vai starptautiskiem tiesību aktiem.
- B. Neeksotiskās slimības atbilst šādiem 1., 4., 5., 6., 7. un 2. vai 3. punktā izklāstītajiem kritērijiem:
1. Vairākas dalībvalstis vai vairāku dalībvalstu reģioni ir konkrētās slimības neskarti.
  2. Tās ieviešana slimības neskartā valstī var būtiski ietekmēt ekonomiku, vai nu samazinot ražošanu tā, ka zaudējumi gadā, kas ir saistīti ar šo slimību un tās kontroli, pārsniedz 5 % no uzņēmīgo akvakultūras dzīvnieku sugas produkcijas vērtības reģionā, vai arī ierobežojot iespējamo starptautisko tirdzniecību ar akvakultūras dzīvniekiem un to produktiem.
  3. Slimības norises vietā konstatēts, ka, ievēdot slimību tās neskartā dalībvalstī, šī slimība kaitīgi ietekmē vidi, kurā eksistē tādas savvaļas ūdensdzīvnieku sugas, kuras uzskata par vērtību, kas aizsargājama ar Kopienas vai starptautiskiem tiesību aktiem.
  4. Slimība ir grūti kontrolējama un noturama audzētavas vai gliemju audzēšanas zonas robežās, ja nav īstenoti stingri kontroles pasākumi un tirdzniecības ierobežojumi.
  5. Slimību var kontrolēt dalībvalsts mērogā, un pieredze rāda, ka ir iespējams izveidot un uzturēt šīs slimības neskaras zonas vai iecirkņus, un šī uzturēšana ir izdevīga no izmaksu viedokļa.
  6. Laižot tirgū akvakultūras dzīvniekus, pastāv iespēja, ka slimību ievēdis līdz šim infekcijas neskartā zonā.
  7. Ir pieejamas drošas un vienkāršas inficēto akvakultūras dzīvnieku pārbaudes. Pārbaudēm jābūt specifiskām un jutīgām, un pārbaužu metodēm jābūt saskaņotām Kopienas mērogā.

II DAĻA

Sarakstā iekļautas slimības

EKSOTISKĀS SLIMĪBAS		
	SLIMĪBA	UZŅĒMĪGĀS SUGAS
ZIVIS	Epizootiskā hematopoētiskā nekroze	<i>Oncorhynchus mykiss</i> un <i>Perca fluviatilis</i>
	Epizootiskais čūlu sindroms	Ģintis: <i>Catla</i> , <i>Channa</i> , <i>Labeo</i> , <i>Mastacembelus</i> , <i>Mugil</i> , <i>Puntius</i> un <i>Trichogaster</i>
GLIEMJI	<i>Bonamia exitiosa</i> infekcija	<i>Ostrea angasi</i> un <i>Ostrea chilensis</i>
	<i>Perkinsus marinus</i> infekcija	<i>Crassostrea gigas</i> un <i>Crassostrea virginica</i>
	<i>Microcytos mackini</i> infekcija	<i>Crassostrea gigas</i> , <i>Crassostrea virginica</i> , <i>Ostrea conchaphila</i> un <i>Ostrea edulis</i>
VĒŽVEIDĪGIE	Taura sindroms	<i>Penaeus setiferus</i> , <i>Penaeus stylirostris</i> un <i>Penaeus vannamei</i>
	Yellowhead slimība	<i>Penaeus aztecus</i> , <i>P. duorarum</i> , <i>P. japonicus</i> , <i>P. monodon</i> , <i>P. setiferus</i> , <i>P. stylirostris</i> un <i>P. vannamei</i>
NEEKSTOTISKĀS SLIMĪBAS		
	SLIMĪBA	UZŅĒMĪGĀS SUGAS
ZIVIS	Karpu pavasara virēmija (SVC)	Marmorkarpa (<i>Aristichthys nobilis</i>), sudrabkarūsa (<i>Carassius auratus</i>), karūsa (<i>Carassius carassius</i>), baltais amūrs (<i>Ctenopharyngodon idellus</i>), parastā karpa (<i>Cyprinus carpio</i>), baltais platpieris (<i>Hypophthalmichthys molitrix</i>), sams (<i>Silurus klanis</i>) un līnis (<i>Tinca tinca</i>)
	Virālā hemorāģiskā septicēmija (VHS)	Silķe (<i>Culpea spp.</i>), sīga (<i>Coregonus sp.</i>), līdaka (<i>Esox lucius</i>), pikša (<i>Gadus aeglefinus</i>), Klusā okeāna menca (<i>Gadus macrocephalus</i>), Atlantijas menca (<i>G. morhua</i>), Klusā okeāna lasis (<i>Oncorhynchus spp.</i>), varavīksnes forele (<i>Oncorhynchus mykiss</i>), ūsainā jūras vēdzele (<i>Onos mustelus</i>), taimiņš (<i>Salmo trutta</i>), akmeņplekste (<i>Scophthalmus maximus</i>), brētliņa (<i>Sprattus sprattus</i>) un alata (<i>Thymallus thymallus</i>)
	Infekciozā hematopoētiskā nekroze (IHN)	<i>Oncorhynchus keta</i> , <i>O. kisutch</i> , <i>O. masou</i> , varavīksnes forele (<i>Oncorhynchus mykiss</i>), <i>O. nerka</i> , <i>O. rhodurus</i> , <i>O. Tshawytscha</i> un Atlantijas lasis (<i>Salmo salar</i>)
	Koi herpesvīruss (KHV)	Parastā karpa un <i>Cyprinus carpio</i>
	Lašu infekciozā anēmija (ISA)	Varavīksnes forele (<i>Oncorhynchus mykiss</i>), Atlantijas lasis (<i>Salmo salar</i>) un taimiņš (<i>Salmo trutta</i>)
	GLIEMJI	<i>Marteilia refringens</i> infekcija
<i>Bonamia exitiosa</i> infekcija		<i>Ostrea angasi</i> , <i>O. chilensis</i> , <i>O. conchaphila</i> , <i>O. denselammellosa</i> , <i>O. edulis</i> un <i>O. puelchana</i>
VĒŽVEIDĪGIE	White spot slimība	Visi desmitkāju vēžveidīgie (Decapoda kārta)

V PIELIKUMS

Prasības, kas jāizpilda, lai dalībvalsti, zonu vai iecirkni pasludinātu par slimības neskartiem**I DAĻA****Slimības nesakta dalībvalsts**

1. Vēsturisks pamatojums

1.1. Dalībvalsti, kurā ir uzņēmīgas sugas, bet kurā vismaz 10 gadus pirms slimības nesaktas valsts statusa piemērošanas dienas nav konstatēts slimības uzliesmojums, neraugoties uz apstākļiem, kas veicina tās klīnisko attīstību, var uzskatīt par slimības neskartu, ja:

- a) bioloģiskās drošības pamatpasākumi pastāvējuši vismaz 10 gadus pirms slimības nesaktas valsts statusa piemērošanas dienas;
- b) nav ziņu, ka infekcija būtu sastopama savvaļas populācijās;
- c) tiek efektīvi īstenoti tirdzniecības un importa noteikumi, lai novērstu slimības ieviešanu dalībvalstī.

Dalībvalsts, kas vēlas izmantot slimības nesaktas dalībvalsts statusu, iesniedz pieteikumu saskaņā ar 49. pantu vēlākais līdz 2008. gada 1. novembrim. Pēc minētās dienas slimības nesaktas valsts statusu var piešķirt tikai saskaņā ar I daļas 2. punktu.

1.2. 1.1. punkta a) apakšpunktā minētie bioloģiskās drošības pamatpasākumi ir vismaz šādi:

- a) obligāti jāinformē kompetentā iestāde par slimību, tostarp arī par aizdomām;
- b) agrīnās noteikšanas sistēma darbojas visā dalībvalstī, ļaujot kompetentajai iestādei veikt efektīvu slimības izmeklēšanu un ziņot par to, un jo īpaši nodrošina:
  - i) ātru katra tāda klīniskā simptoma atpazīšanu, kas rada aizdomas par slimību, jaunu slimību vai neizskaidrojamu mirstību audzētāvās vai gliemju audzēšanas zonās un savvaļā;
  - ii) ātri ziņošanu par gadījumu kompetentajai iestādei, lai pēc iespējas ātrāk aktivizētu diagnostisko izmeklēšanu.

1.3. 1.2. punkta b) apakšpunktā minētā ātrās noteikšanas sistēma ietver vismaz:

- a) labu akvakultūras nozares uzņēmumos vai akvakultūras dzīvnieku pārstrādē iesaistīto darbinieku izpratni par pazīmēm, kas liecina par slimības klātbūtni, kā arī veterinārārstu vai ūdensdzīvnieku veselības ekspertu apmācību attiecībā uz neparastu slimības gadījumu konstatēšanu un ziņošanu par tiem;
- b) veterinārārstus vai ūdensdzīvnieku veselības ekspertus, kas ir apmācīti, lai atpazītu aizdomīgus slimības gadījumus un ziņotu par tiem;
- c) kompetentajai iestādei pieejamas laboratorijas, kas ir tā aprīkotas, lai diagnosticētu un precizētu sarakstā iekļautās slimības un jaunas slimības.

2. Pamatojoties uz mērķtiecīgu uzraudzību

Dalībvalsti, kurā pēdējais zināmais klīniskais uzliesmojums notika 10 gadu laikā pirms slimības neskartas valsts statusa piemērošanas dienas vai kuras inficētības stāvoklis pirms mērķtiecīgās uzraudzības bija nezināms, piemēram, klīniskas attīstības veicinātāju apstākļu trūkuma dēļ, var uzskatīt par slimības neskartu, ja:

a) dalībvalsts atbilst 1.2. punktā izklāstītajiem slimību kontroles pamatnosacījumiem;

un

b) mērķtiecīga uzraudzība atbilstīgi metodēm, kas pieņemtas saskaņā ar 49. panta 3. punktu, ir darbojusies vismaz divus gadus, kuros nav konstatēti slimības izplatītāji audzētavā vai gliemju audzēšanas zonā, kas audzē kādu no uzņēmīgām sugām.

Ja konkrētās dalībvalstu daļās audzētavu vai gliemju audzēšanas zonu skaits nav liels un līdz ar to mērķtiecīga uzraudzība šajās daļās nesniedz pietiekami daudz epidemioloģisku datu, bet tajās tomēr ir vienas vai vairāku uzņēmīgu sugu savvaļas populācijas, uz šīm savvaļas populācijām arī attiecināma mērķtiecīgu uzraudzību.

II DAĻA

Slimības neskarta zona vai iecirknis

1. Zonas

1.1. Zonā var ietilpt:

a) viss ūdens sateces baseins no avota līdz ietekai;

vai

b) ūdens sateces baseina daļa no avota līdz dabiskai vai mākslīgai barjerai, kas novērš ūdensdzīvnieku migrāciju uz augšu no zemākiem ūdens sateces baseina posmiem;

vai

c) vairāki ūdens sateces baseini, tostarp to ietekas, ja tās epidemioloģiski saistās ar ūdens sateces baseinu.

Zonas ģeogrāfiskās robežas ir skaidri norādītas kartē.

1.2. Ja zona aptver vairāk nekā vienu dalībvalsti, to nevar pasludināt par slimības neskartu zonu, ja vien 1.3., 1.4. un 1.5. punktā izklāstītie nosacījumi netiek piemēroti visās šīs zonas teritorijās. Šajā gadījumā abas attiecīgās dalībvalstis lūdz reģistrēt to zonas daļu, kura atrodas katras valsts teritorijā.

1.3. Zonu, kurā ir uzņēmīgas sugas, bet kurā vismaz 10 gadus pirms slimības neskartas zonas statusa piemērošanas dienas nav konstatēts slimības uzliesmojums, neraugoties uz klīniskās attīstības veicinātajiem apstākļiem, var uzskatīt par slimības neskartu, ja tā *mutatis mutandis* atbilst I daļas 1. punkta prasībām.

Dalībvalsts, kas vēlas izmantot šajā punktā paredzēto slimības neskartas zonas statusu, paziņo par savu nodomu saskaņā ar 50. panta 2. punktu līdz 2008. gada 1. novembrim. Pēc minētās dienas slimības neskartas zonas statusu var piešķirt tikai saskaņā ar I daļas 2. punktu.

1.4. Zonu, kurā pēdējais zināmais klīniskais uzliesmojums notika 10 gados pirms slimības neskartas zonas statusa piemērošanas dienas vai kuras inficētības stāvoklis pirms mērķtiecīgās uzraudzības nebija zināms, piemēram, klīniskās attīstības veicinātāju apstākļu trūkuma dēļ, var uzskatīt par slimības neskartu, ja tā *mutatis mutandis* atbilst I daļas 2. punkta prasībām.

1.5. Pēc vajadzības izveido buferzonu, kurā īsteno uzraudzības programmu. Buferzonu demarkācija ir tāda, lai kavētu slimības pasīvu ieviešanu no slimības neskartas zonas.

2. Iecirknis, ko veido viena vai vairākas audzētavas vai gliemju audzēšanas zonas un kuru veselības stāvoklis attiecībā uz konkrētu slimību ir atkarīgs no veselības stāvokļa attiecībā uz šo slimību apkārtējos dabiskajos ūdeņos.
  - 2.1. Iecirkni var veidot viena vai vairākas audzētavas, audzētavu grupa vai kopa, vai arī gliemju audzēšanas zona, ko dēļ tās ģeogrāfiskā izvietojuma un attāluma līdz citām audzētavu grupām vai kopām var uzskatīt par vienu epidemioloģisku vienību, ar noteikumu, ka visas audzētavas iecirknī ietilpst kopējā bioloģiskās drošības sistēmā. Iecirkņa ģeogrāfiskās robežas ir skaidri norādītas kartē.
  - 2.2. Iecirkni, kurā ir uzņēmīgas sugas, bet kurā vismaz 10 gadus pirms slimības neskarta iecirkņa statusa piemērošanas dienas nav konstatēts slimības uzliesmojums, neraugoties uz apstākļiem, kas veicina tās klīnisko attīstību, var uzskatīt par slimības neskartu, ja tas *mutatis mutandis* atbilst šā pielikuma I daļas 1. punkta prasībām.

Dalībvalstis, kas vēlas izmantot šo noteikumu, paziņo par savu nodomu saskaņā ar 50. panta 2. punktu līdz 2008. gada 1. novembrim. Pēc minētās dienas slimības neskarta iecirkņa statusu var piešķirt tikai saskaņā ar I daļas 2. punktu.
  - 2.3. Iecirkni, kurā pēdējais zināmais klīniskais uzliesmojums notika 10 gadu laikā pirms slimības neskarta iecirkņa statusa piemērošanas dienas vai kura apkārtnē ir iecirknis vai ūdeņi, kuru inficētības stāvoklis pirms mērķtiecīgās uzraudzības nebija zināms, piemēram, klīniskās attīstības veicinātāju apstākļu trūkuma dēļ, var uzskatīt par slimības neskartu, ja tas *mutatis mutandis* atbilst I daļas 2. punkta prasībām.
  - 2.4. Katrai audzētavai vai gliemju audzēšanas zonai iecirknī piemēro kompetentas iestādes noteiktus papildu pasākumus, ja to uzskata par vajadzīgu, lai novērstu slimību ieviešanu. Šādi pasākumi var būt, piemēram, buferzonas izveide ap iecirkni, kurā tiek īstenota uzraudzības programma, un papildu aizsardzības izveide, lai novērstu iespējamo patogēnu pārnēsātāju vai slimību pārnēsātāju iekļūšanu.
3. Iecirkņi, ko veido viena vai vairākas audzētavas, kurās veselības stāvoklis attiecībā uz konkrētu slimību nav atkarīgs no veselības stāvokļa attiecībā uz šo slimību apkārtējos ūdeņos.
  - 3.1. Iecirknī var ietilpt:
    - a) individuāla audzētava, ko var uzskatīt par vienu epidemioloģisku vienību, jo to neietekmē apkārtējo ūdeņu dzīvnieku veselības stāvoklis;
    - vai
    - b) vairāk nekā viena audzētava, ja katra audzētava iecirknī atbilst 3.1. punkta a) apakšpunktā un 3.2. līdz 3.6. punktā paredzētiem kritērijiem, tomēr plašās dzīvnieku kustības starp audzētavām dēļ to uzskata par vienu epidemioloģisku vienību ar noteikumu, ka visas audzētavas ietilpst kopējā bioloģiskās drošības sistēmā.
  - 3.2. Iecirkni apgādā ar ūdeni:
    - a) caur ūdens attīrīšanas ierīcēm, kas dezaktivizē konkrēto patogēnu; lai samazinātu slimības ieviešanas iespējamību līdz pieņemamam līmenim;
    - vai
    - b) tieši no akas, urbuma vai avota. Ja šāda ūdens apgāde ir izvietota ārpus audzētavas teritorijas, ūdeni piegādā tieši uz audzētavu pa cauruli.
  - 3.3. Ir dabiskas vai mākslīgas barjeras, kas neļauj apkārtējo ūdenstilpņu ūdensdzīvniekiem nokļūt nevienā iecirkņa audzētavā.
  - 3.4. Iecirkni vajadzības gadījumā aizsargā no applūšanas un apkārtējo ūdenstilpņu ūdeņu ieplūšanas.
  - 3.5. Iecirknis *mutatis mutandis* atbilst I daļas 2. punktā izklāstītajām prasībām.

- 3.6. Iecirknī veic kompetentas iestādes noteiktus papildu pasākumus, ja tos uzskata par nepieciešamiem, lai novērstu slimību ieviešanu. Šādos pasākumos var ietilpt papildu aizsardzības pasākumu izveide pret iespējamu patogēnu pārnēsātāju vai slimību pārnēsātāju iekļūšanu.
- 3.7. Īstenošanas pasākumus saistībā ar 3.2 punkta a) apakšpunktu paredz saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto kārtību.
4. Īpaši noteikumi individuālām audzētavām, kas sāk vai atsāk darbību
  - 4.1. Jaunu audzētavu, kas atbilst 3.1. punkta a) apakšpunktā un 3.2. līdz 3.6. punktā minētajām prasībām, bet kas sāk darbu ar akvakultūras dzīvniekiem no iecirkņa, kurš pasludināts par slimības neskartu, var uzskatīt par slimības neskartu, neveicot apstiprināšanai vajadzīgo paraugu ņemšanu.
  - 4.2. Audzētavu, kas atbilst 3.1. punkta a) apakšpunktā un 3.2. līdz 3.6. punktā minētajām prasībām un kas pēc pārtraukuma atsāk darbu ar akvakultūras dzīvniekiem no iecirkņa, kurš pasludināts par slimības neskartu, var uzskatīt par slimības neskartu, neveicot apstiprināšanai vajadzīgo paraugu ņemšanu, ar noteikumu, ka:
    - a) kompetentajai iestādei ir zināma audzētavas anamnēze iepriekšējo četru darbības gadu laikā, tomēr, ja attiecīgā audzētava darbojas mazāk nekā četrus gadus, tiek ņemts vērā tās reālais darbības laiks;
    - b) audzētava nav bijusi pakļauta dzīvnieku veselības pasākumiem saistībā ar IV pielikuma II daļā uzskaitītajām slimībām, un šīs slimības audzētavā nav reģistrētas;
    - c) pirms akvakultūras dzīvnieku, olšūnu vai gametu ieviešanas audzētava ir iztīrīta un dezinficēta, kā arī vajadzības gadījumā pēc tam kādu laiku nav izmantota.

VI PIELIKUMS

Laboratoriju funkcijas un pienākumi

I DAĻA

Kopienas references laboratorijas

1. Lai laboratoriju izraudzītu par Kopienas references laboratoriju saskaņā ar 55. pantu, tā atbilst šādām prasībām. Šādām laboratorijām:
  - a) jābūt attiecīgi kvalificētam personālam, pietiekami apmācītam diagnostiskajās un analītiskajās metodēs, ko izmanto viņu kompetences jomā, tostarp apmācītam personālam, kas ir gatavs darboties Kopienā iespējamās ārkārtas situācijās;
  - b) jābūt ierīcēm un ražojumiem, kas vajadzīgi, lai pildītu tām uzticētos pienākumus;
  - c) jābūt atbilstīgai administratīvai infrastruktūrai;
  - d) jānodrošina, ka personāls ievēro konkrētu subjektu, rezultātu vai paziņojumu konfidencialitāti;
  - e) jābūt pietiekamām zināšanām par starptautiskiem standartiem un praksi;
  - f) jābūt pieejamam atbilstīgam, atjauninātam pieejamo standartvielu un reaģentu sarakstam, kā arī atjauninātam šādu vielu un reaģentu ražotāju un piegādātāju sarakstam;
  - g) jāņem vērā attiecīgajā valstī un Kopienā veikti pētījumi.
2. Tomēr Komisija drīkst izraudzīties tikai tādas laboratorijas, kas darbojas un ir izvērtētas un akreditētas saskaņā ar šādiem Eiropas standartiem, ņemot vērā šajā direktīvā paredzētos dažādo pārbaucēju metožu kritērijus:
  - a) EN ISO/IEC 17025 "Vispārīgās prasības testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetencei";
  - b) EN 45002 "Vispārīgi kritēriji testēšanas laboratoriju vērtēšanai";
  - c) EN 45003 "Kalibrēšanas un testēšanas laboratoriju akreditācijas sistēma – Vispārīgās prasības darbībai un atzišanai".
3. Testēšanas laboratoriju akreditācija un vērtēšana, kas minēta 2. punktā, var attiekties uz atsevišķiem testiem vai testu grupām.
4. Attiecībā uz vienu vai vairākām slimībām savā atbildības sfērā Kopienas references laboratorijas var izmantot citu dalībvalstu vai EBTA dalībvalstu laboratoriju prasmes un jaudas ar noteikumu, ka attiecīgās laboratorijas atbilst prasībām, kas noteiktas 1., 2. un 3. punktā. Katru nodomu izmantot šādu sadarbību iekļauj informācijā, kas kalpo par pamatu norīkojumam saskaņā ar 55. panta 1. punktu. Tomēr Kopienas references laboratorija turpina būt dalībvalstu valsts references laboratoriju un Komisijas kontaktpunkts.
5. Kopienas references laboratorijas:
  - a) apspriežoties ar Komisiju, koordinē dalībvalstīs izmantotās metodes attiecīgās slimības diagnostikai, konkrēti:
    - i) nosakot tipu, uzglabājot un vajadzības gadījumā piegādājot konkrētās slimības patogēnu celmus, lai sekme diagnosticēšanas pakalpojumu Kopienā;
    - ii) piegādājot valsts references laboratorijām standarta serumus un citus standarta reaktīvus, lai standartizētu testus un reaktīvus, ko izmanto katrā dalībvalstī, ja vajadzīgas seroloģiskās pārbaudes;

- iii) organizējot periodiskus diagnostikas procedūru salīdzināmus testus (gredzena testus) Kopienas mērogā ar dalībvalstu izraudzītajām valsts references laboratorijām, lai sniegtu informāciju par izmantotajām diagnostiskajām metodēm un Kopienā veikto testu rezultātiem;
- iv) saglabājot zināšanas par konkrētās slimības patogēnu un citiem attiecīgiem patogēniem, lai nodrošinātu ātru diferenciālo diagnozi;
- b) aktīvi palīdz attiecīgo slimību uzliesmojumu diagnostikā dalībvalstīs, saņemot patogēnu izolātus diagnozes apstiprināšanai, raksturošanai un epizootiju pētījumiem;
- c) veicina laboratorijas diagnostikas ekspertu mācības un pārkvalifikāciju, lai saskaņotu diagnostikas metodes visā Kopienā;
- d) attiecībā uz savas kompetences jomā esošo dzīvnieku slimību diagnostiku sadarbojas ar kompetentajām laboratorijām trešās valstīs, kurās šīs slimības dominē;
- e) attiecībā uz savas atbildības jomā esošajām IV pielikuma II daļā uzskaitītajām eksotiskajām slimībām sadarbojas ar attiecīgām OIE references laboratorijām;
- f) salīdzina un izplata informāciju par eksotiskām un endēmiskām slimībām, kas var izcelties Kopienas akvakultūrā.

II DAĻA

Valsts references laboratorijas

1. Saskaņā ar 56. pantu izraudzītās valsts references laboratorijas savā atbildības jomā atbild par diagnostikas standartu un metožu koordinēšanu attiecīgajā dalībvalstī. Šīs valsts references laboratorijas:
  - a) apņemas tūlīt informēt kompetento iestādi, ja laboratorijai ir radušās aizdomas par kādu no IV pielikumā minētajām slimībām;
  - b) apspriežoties ar atbilstīgu Kopienas references laboratoriju, koordinē dalībvalstīs izmantotās metodes to slimību diagnosticēšanai, par kurām atbild šīs laboratorijas;
  - c) aktīvi palīdz attiecīgās slimības uzliesmojumu diagnostikā, saņemot patogēnu izolātus diagnozes apstiprināšanai, raksturošanai un epizootiju pētījumiem;
  - d) veicina laboratorijas diagnostikas ekspertu apmācības vai pārkvalificēšanos, lai saskaņotu diagnostikas metodes visā dalībvalstī;
  - e) nodrošina, lai būtu apstiprināti visu IV pielikuma II daļā uzskaitīto eksotisko slimību uzliesmojumu, kā arī tajā pielikumā uzskaitīto neeksotisko slimību primāro uzliesmojumu pozitīvie rezultāti;
  - f) organizē periodiskus diagnostisko procedūru salīdzināmos testus (gredzena testi) valsts līmenī ar laboratorijām, ko dalībvalstis izraudzījušas saskaņā ar 57. pantu, lai sniegtu informāciju par dalībvalstī izmantotajām diagnostiskās metodēm un testu rezultātiem;
  - g) sadarbojas ar 55. pantā minēto Kopienas references laboratoriju un piedalās Kopienas references laboratoriju organizētajos Kopienas salīdzināmos testos;
  - h) nodrošina regulāru un atklātu dialogu ar attiecīgās valsts kompetentajām iestādēm;
  - i) darbojas un ir izvērtētas un akreditētas saskaņā ar šādiem Eiropas standartiem, ņemot vērā šajā direktīvā noteiktos dažādo pārbaužu metožu kritērijus:
    - i) EN ISO/IEC 17025 "Vispārīgās prasības testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetencei";
    - ii) EN 45002 "Vispārīgie kritēriji testēšanas laboratoriju vērtēšanai";
    - iii) EN 45003 "Kalibrēšanas un testēšanas laboratoriju akreditācijas sistēma – Vispārīgās prasības darbībai un atzišanai".

2. Testēšanas laboratoriju akreditācija un vērtēšana, kas minēta 1. punkta i) apakšpunktā, var attiekties uz individuāliem testiem vai testu grupām.
3. Dalībvalstis drīkst izraudzīties laboratorijas, kas neatbilst šīs daļas 1. punkta i) apakšpunkta i) punktā minētajām prasībām, ja darbība saskaņā ar EN ISO/IEC 17025 ir apgrūtināta, ar noteikumu, ka laboratorija nodrošina kvalitāti saskaņā ar ISO 9001. pamatnostādņēm.
4. Dalībvalstis vienas vai vairāku savā atbildībā esošo slimību gadījumā var atļaut valsts references laboratorijai, kas ir to teritorijā, izmantot citu, saskaņā ar 57. pantu izraudzītu laboratoriju prasmes un jaudas ar noteikumu, ka šīs laboratorijas atbilst šajā daļā izvirzītajām prasībām. Tomēr attiecīgā valsts references laboratorija turpina būt dalībvalsts centrālās kompetentās iestādes un Kopienas references laboratorijas kontaktpunkts.

III DAĻA

Dalībvalstīs izraudzītās laboratorijas

1. Dalībvalsts kompetentā iestāde 57. pantā minētajiem diagnostikas pakalpojumiem izraugās tikai tādas laboratorijas, kas atbilst šādām prasībām. Šādām laboratorijām:
  - a) jāaņem tūlīt informēt kompetento iestādi, ja laboratorijai ir radušās aizdomas par kādu no IV pielikumā minētajām slimībām;
  - b) jāaņem piedalīties diagnostikas procedūru salīdzināmos testos (gredzenu testos), ko organizē valsts references laboratorija;
  - c) jādarbojas un jābūt izvērtētām un akreditētām saskaņā ar šādiem Eiropas standartiem, ņemot vērā šajā direktīvā paredzētos dažādo pārbaūžu metožu kritērijus:
    - i) EN ISO/IEC 17025 "Vispārīgās prasības testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetencei";
    - ii) EN 45002 "Vispārīgie kritēriji testēšanas laboratoriju vērtēšanai";
    - iii) EN 45003 "Kalibrēšanas un testēšanas laboratoriju akreditācijas sistēma – Vispārīgās prasības darbībai un atzīšanai".
2. Testēšanas laboratoriju akreditācija un vērtēšana, kas minēta 1. punkta c) apakšpunktā, var attiekties uz individuāliem testiem vai testu grupu.
3. Dalībvalstis var izraudzīt laboratorijas, kas neatbilst šīs daļas 1. punkta c) apakšpunkta i) punktā minētajām prasībām, ja darbība saskaņā ar EN ISO/IEC 17025 ir apgrūtināta, ar noteikumu, ka laboratorija nodrošina kvalitāti saskaņā ar ISO 9001. pamatnostādņēm.
4. Kompetentā iestāde atceļ izraudzīšanu, ja šajā pielikumā minētie nosacījumi vairs nav pildīti.

VII PIELIKUMS

ĀRKĀRTAS RĪCĪBAS PLĀNU KRITĒRIJI UN PRASĪBAS

Dalībvalsts nodrošina ārkārtas rīcības plānu atbilstību vismaz šādām prasībām:

1. Jānodrošina, ka pastāv juridiskās pilnvaras, kas vajadzīgas, lai īstenotu ārkārtas rīcības plānus, tādējādi īstenojot ātru un efektīvu slimības apkarošanas kampaņu.
2. Jānodrošina pieeja ārkārtas fondiem, budžeta līdzekļiem un finanšu resursiem, ko izmantot, apkarojot visus IV pielikuma II daļā uzskaitīto eksotisko slimību aspektus.
3. Jāizveido komandķēde, lai IV pielikumā uzskaitīto eksotisko slimību vai jaunu slimību uzliesmojumu gadījumā garantētu ātru un efektīvu lēmumu pieņemšanas procesu. Par kontroles stratēģiju kopējo virzību atbild centrāla lēmējvienība.
4. Dalībvalstīm jābūt pieejamiem sīki izstrādātiem plāniem, kas IV pielikuma II daļā uzskaitīto slimību vai jaunu slimību uzliesmojuma gadījumā ļautu nekavējoties izveidot vietējus slimības kontroles centrus un vietējā līmenī īstenot slimības kontroles un vides aizsardzības pasākumus.
5. Dalībvalstīm jānodrošina kompetento iestāžu un kompetento par vides aizsardzību atbildīgo iestāžu un struktūru sadarbība, lai nodrošinātu attiecīgu darbību koordināciju veterinārijas un vides drošības jomā.
6. Jānodrošina pietiekami resursi, tostarp personāls, ierīces un laboratorijas jaudas, lai nodrošinātu ātru un efektīvu kampaņu.
7. Jābūt pieejamai atjauninātai instrukciju rokasgrāmatai ar sīki izstrādātu, vispārēju un praktisku visu to darbību, procedūru, instrukciju un kontroles pasākumu aprakstu, ko izmanto saistībā ar IV pielikuma II daļā uzskaitītajām eksotiskajām slimībām vai jaunām slimībām.
8. Jābūt pieejamiem sīki izstrādātiem plāniem ārkārtas vakcinācijas veikšanai vajadzības gadījumā.
9. Jānodrošina regulāras personāla apmācības par kliniskiem simptomiem, epidemioloģisko izmeklēšanu un epizootisku slimību kontroli, to īstenojot reālā laika mācību trauksmēs, kā arī attīstot komunikācijas iemaņas, lai nodrošinātu iestādēm, audzētājiem un veterināriem paredzētas nepārtrauktas kampaņas par slimības izpratni.
10. Ir jāizstrādā ārkārtas rīcības plāni, kuros ņem vērā resursus, kas vajadzīgi, lai kontrolētu lielu skaitu uzliesmojumu, kas izceļas īsā laikposmā.
11. Neskarot veterinārās prasības, kas noteiktas Regulā (EK) Nr. 1774/2002, jā sagatavo ārkārtas rīcības plāni, lai nodrošinātu, ka slimības uzliesmojumu gadījumos visus ūdensdzīvnieku liķus un ūdensdzīvnieku atkritumus masveidā var iznīcināt, neapdraudot dzīvnieku un cilvēku veselību un izmantojot procesus un metodes, kas novērš kaitējumu videi un jo īpaši:
  - i) pēc iespējas mazāk kaitējot augsnei, gaisam, virszemes un pazemes ūdeņiem, kā arī augiem un dzīvniekiem;
  - ii) pēc iespējas novēršot trokšņu un smakas radītās problēmas;
  - iii) pēc iespējas mazāk kaitējot dabai vai īpaši nozīmīgām vietām.
12. Šādos plānos jāietilpst tādu atbilstīgu vietu un uzņēmumu identifikācijai, kuros slimības uzliesmojuma gadījumos saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1774/2002 var apstrādāt vai likvidēt dzīvnieku liķus un dzīvnieku atkritumus.

VIII PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

Šī direktīva	Atceltās direktīvas		
	91/67/EEK	93/53/EEK	95/70/EK
1. panta 1. punkta a) apakšpunkts	1. panta pirmā daļa	—	—
1. panta 1. punkta b) apakšpunkts	—	—	—
1. panta 1. punkta c) apakšpunkts	—	1. pants	1. pants
1. panta 2. punkts	—	20. panta 2. punkts	12. panta 2. punkts
2. panta 1. punkts	—	—	—
2. panta 2. punkts	—	—	—
2. panta 3. punkts	1. panta otrā daļa	—	—
3. pants	2. pants	2. pants	2. pants
4. pants	—	—	—
5. pants	—	—	—
6. pants	—	—	—
7. pants	—	—	—
8. panta 1. punkts	—	3. panta 2. punkts	3. panta 2. punkts
8. panta 2. punkts	—	—	—
8. panta 3. punkts	—	—	—
8. panta 4. punkts	—	—	—
9. pants	—	—	—
10. pants	—	—	4. pants
11. pants	—	—	—
12. pants	—	—	—
13. panta 1. punkts	4. panta pirmā daļa	—	—
13. panta 2. punkts	4. panta otrā daļa	—	—
14. panta 1. punkta a) apakšpunkts	7. panta 1. punkts 8. panta 1. punkts	—	—
14. panta 1. punkta b) apakšpunkts	—	—	—
14. panta 2. punkts	16. panta 1. punkts	—	—
14. panta 3. punkts	16. panta 1. punkts	—	—
14. panta 4. punkts	—	—	—
15. panta 1. punkts	3. panta 1. punkta a) apakšpunkts un 2. punkts	—	—
15. panta 2. punkts	—	—	—
15. panta 3. punkts	3. panta 1. punkta b) apakšpunkts un 2. punkts	—	—
15. panta 4. punkts	—	—	—

Šī direktīva	Atceltās direktīvas		
	91/67/EEK	93/53/EEK	95/70/EK
16. panta 1. punkts	7. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmais teikums 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts 8. panta 1. punkta a) apakšpunkts 8. panta 1. punkta b) apakšpunkts	—	—
16. panta 2. punkts	—	—	—
17. pants	—	—	—
18. panta 1. punkts	9. pants	—	—
18. panta 2. punkts	—	—	—
19. panta 1. punkts	—	—	—
19. panta 2. punkts	9. panta 2. punkts	—	—
20. pants	14. panta 3. punkts	—	—
21. pants	—	—	—
22. pants	19. panta 1. punkts	—	—
23. panta 1. punkts	—	—	—
23. panta 2. punkts	22. pants	—	—
23. panta 3. punkts	19. panta 2. punkts	—	—
23. panta 4. punkts	19. panta 3. punkts	—	—
23. panta 5. punkts	—	—	—
24. pants	21. pants	—	—
25. panta a) punkts	20. pants	—	—
25. panta b) punkts	—	—	—
25. pants c) punkts	—	—	—
25. panta d) punkts	21. panta 2. punkts	—	—
25. panta e) punkts	—	—	—
26. pants	—	4. pants	5. panta 1. punkts
27. pants	—	—	5. panta 5. punkts
28. panta a) punkts	—	5. panta 1. punkts 10. panta 1. punkta a) apakšpunkts	5. panta 2. punkta a) apakšpunkts
28. panta b) punkts	—	5. panta 2. punkta b) apakšpunkts 10. panta 1. punkta c) apakšpunkts	5. panta 2. punkta b) apakšpunkts
29. panta 1. punkts	—	5. panta 2. punkta h) apakšpunkts 6. panta a) punkta septī- tais ievilkums 8. panta 1. punkts 9. panta 1. punkta pir- mais teikums 10. panta 1. punkta b) apakšpunkts	4. panta 1. punkta tre- šās daļas trešais ievilkums 5. panta 4. punkta pirmā un ceturtnā daļa

Šī direktīva	Atceltās direktīvas		
	91/67/EEK	93/53/EEK	95/70/EK
29. panta 2. punkts	—	5. panta 2. punkta i) apakšpunkts	5. panta 4. punkta otrā un ceturtnā daļa
29. panta 3. punkts	—	6. panta b) punkts 6. panta d) punkts 8. panta 2. punkts 8. panta 3. punkts 9. panta 2. punkts	—
29. panta 4. punkts	—	5. panta 2. punkta i) apakšpunkta otrais ievilkums	—
30. pants	—	5. panta 4. punkts	5. panta 3. punkts
31. pants	—	—	—
32. pants	—	5. panta 2. punkts 6. pants	4. panta 1. punkta tre- šās daļas otrais ievilkums, 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts, 5. panta 4. punkta trešā un ceturtnā daļa
33. panta 1. punkts	3. panta 3. punkts	6. panta a) punkta ceturtais ievilkums	—
33. panta 2. punkts	—	6. panta a) punkta ceturtais ievilkums	—
33. panta 3. punkts	—	—	—
33. panta 4. punkts	—	—	—
34. panta 1. punkts	—	5. panta 2. punkta c) apakšpunkts 6. panta a) punkta pir- mais un trešais ievil- kums	—
34. panta 2. punkts	—	6. panta a) punkta ceturtais ievilkums	—
35. pants	—	6. panta a) punkta otrais, piektais un sestais ievilkums	—
36. pants	—	—	—
37. panta a) punkts	—	—	—
37. panta b) punkts	—	—	5. panta 3. punkts
38. panta 1. punkts	—	9. panta 1. punkta otrais teikums	—
38. panta 2. punkts	—	9. panta 3. punkts	—
38. panta 3. punkts	—	—	—
39. panta a) punkts	—	10. panta 1. punkta c) apakšpunkts	4. panta 1. punkta tre- šās daļas pirmais ievil- kums
39. panta b) punkts	—	—	—
39. pants c) punkts	—	10. panta 1. punkta c) apakšpunkts	—
39. panta d) punkts	—	—	—
40. pants	—	7. pants	—

Šī direktīva	Atceltās direktīvas		
	91/67/EEK	93/53/EEK	95/70/EK
41. pants	—	—	—
42. pants	—	—	—
43. pants	—	—	—
44. panta 1. punkts	10. pants	10. panta 2. punkts	—
44. panta 2. punkts	10. pants	10. panta 2. punkts	—
45. pants	10. panta 1. punkts	—	—
46. pants	—	—	—
47. pants	—	6. panta a) punkta pirmais ievilkums 15. pants	—
48. panta 1. punkts	—	14. panta 1. punkts	—
48. panta 2. punkts	—	14. panta 1. punkts	—
48. panta 3. punkts	—	—	—
48. panta 4. punkts	—	—	—
49. panta 1. punkts	5. panta 1. punkts	—	—
49. panta 2. punkts	—	—	—
49. panta 3. punkts	15. pants	—	—
50. panta 1. punkts	5. panta 1. punkts 6. panta 1. punkts	—	—
50. panta 2. punkts	—	—	—
50. panta 3. punkts	5. panta 1. punkts	—	—
50. panta 4. punkts	15. pants	—	—
51. panta 1. punkts	—	—	—
51. panta 2. punkts	5. panta 2. punkts	—	—
52. pants	—	—	—
53. panta 1. punkts	—	—	—
53. panta 2. punkts	—	—	—
53. panta 3. punkts	—	9. panta 1. punkta otrais teikums	—
54. panta 1. punkts	—	—	—
54. panta 2. punkts	—	6. panta d) punkts 8. panta 3. punkts	—
54. panta 3. punkts	—	—	—
55. panta 1. punkts	—	13. panta 1. punkts	7. panta 1. punkts
55. panta 2. punkts	—	13. panta 2. punkts	7. panta 2. punkts
55. panta 3. punkts	—	—	—
56. panta 1. punkts	—	12. panta 1. punkts 12. panta 4. punkts	6. panta 2. punkts 6. panta 3. punkts
56. panta 2. punkts	—	—	—
56. panta 3. punkts	—	12. panta 6. punkts	6. panta 5. punkts
56. panta 4. punkts	—	—	—
56. panta 5. punkts	—	12. panta 1. punkts 12. panta 3. punkts	6. panta 2. punkts

Šī direktīva	Atceltās direktīvas		
	91/67/EEK	93/53/EEK	95/70/EK
57. panta a) punkts	—	11. panta 2. punkts	—
57. panta b) punkts	—	11. panta 1. punkts	6. panta 1. punkts
57. panta c) punkts	—	—	—
58. panta 1. punkts	17. pants	16. pants	8. pants
58. panta 2. punkts	22. pants	—	—
58. panta 3. punkts	17. pants	—	—
59. pants	—	—	—
60. pants	—	—	—
61. panta 1. punkts	—	—	—
61. panta 2. punkts	25. pants	18. pants	9. pants
61. panta 3. punkts	9. panta 3. punkts 17. panta 2. punkts	18.a pants	4. panta 2. punkts 5. panta 4. punkta ceturtnā daļa 8. panta 4. punkts
62. pants	26. pants 27. pants	19. pants	10. pants
63. pants	—	—	—
64. pants	—	—	—
65. pants	29. pants	20. pants	12. pants
66. pants	—	—	13. pants
67. pants	30. pants	21. pants	14. pants